

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. huhtikuuta 2018
(OR. en)

8110/18

Toimielinten välinen asia:
2018/0108 (COD)

JAI 323
COPEN 104
CYBER 66
DROIPEN 53
JAIEX 27
ENFOPOL 171
TELECOM 94
DAPIX 106
EJUSTICE 27
MI 269
IA 101
CODEC 577

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	18. huhtikuuta 2018
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2018) 225 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevista eurooppalaisista esittämisen- ja säilyttämismääräyksistä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2018) 225 final.

Liite: COM(2018) 225 final

Strasbourg 17.4.2018
COM(2018) 225 final

2018/0108 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevista eurooppalaisista
esittämis- ja säilyttämismääräyksistä**

{SWD(2018) 118 final} - {SWD(2018) 119 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Sosiaalisen median, selainsähköpostin, viestintäpalvelujen ja sovellusten käyttö viestinnässä, työelämässä, vapaa-ajalla ja tiedonhankinnassa on nykyään yleistä monissa osissa maailmaa. Kyseiset palvelut yhdistävät satoja miljoonia käyttäjiä. Ne ovat erittäin hyödyllisiä unionissa ja sen ulkopuolella olevien käyttäjien taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin kannalta. Niitä voidaan kuitenkin myös väärinkäyttää rikosten, myös vakavien rikosten kuten terrori-iskujen, toteuttamiseen tai niiden helpottamiseen. Kun näin tapahtuu, kyseiset palvelut ja sovellukset ovat usein ainoa paikka, josta tutkijat voivat löytää johtolankoja selvittääkseen, kuka on syyllistynyt rikokseen, ja hankkiakseen todisteita, joita voidaan esittää tuomioistuimissa.

Koska internet on rajatylittävä, palvelut voidaan toimittaa mistä tahansa eivätkä ne välttämättä edellytä fyysistä infrastruktuuria, yritystä tai henkilöstöä niissä jäsenvaltioissa, joissa palveluita tarjotaan, tai sisämarkkinoilla kokonaisuudessaan. Palvelut eivät myöskään edellytä tiettyä paikkaa tietojen tallentamiseen vaan palveluntarjoaja valitsee paikan perusteltujen näkökohtien perusteella, joita voivat olla tietoturvallisuus, mittakaavaedut ja nopea pääsy tietoihin. Sen vuoksi yhä suuremmassa määrässä rikosasioita, jotka liittyvät kaikenlaisiin rikollisuuden muotoihin¹, jäsenvaltioiden viranomaiset vaativat pääsyä tietoihin, joita voidaan käyttää todisteina ja jotka on tallennettu jäsenvaltioiden ulkopuolelle ja/tai jotka palveluntarjoajat ovat tallentaneet muihin jäsenvaltoihin tai kolmansiin maihin.

Sellaisia tilanteita varten, joissa joko todistusaineisto tai palveluntarjoaja sijaitsee muualla, kehitettiin useita vuosikymmeniä sitten maiden välisiä yhteistyömekanismeja². Säännöllisistä uudistuksista huolimatta näihin yhteistyömekanismeihin kohdistuu yhä suurempia paineita, sillä sähköisen todistusaineiston nopean rajatylittävän saatavuuden tarve kasvaa. Useat jäsenvaltiot ja kolmannet maat ovat tästä syystä laajentaneet kansallisia välineitään. Tuloksena on pirstoutuminen, joka luo oikeudellista epävarmuutta ja ristiriitaisia velvoitteita ja nostaa esiin kysymyksiä tiedonhaun kohteena olevien henkilöiden perusoikeuksien ja menettelytakeiden suojelusta.

Vuonna 2016 neuvosto kehotti yhteisen EU:n lähestymistavan pohjalta ryhtymään konkreettisiin toimiin keskinäisen oikeusavun tehostamiseksi, jäsenvaltioiden viranomaisten ja EU:n ulkopuolelle sijoittautuneiden palveluntarjoajien välisen yhteistyön parantamiseksi ja ratkaisujen ehdottamiseksi kysymykseen, miten lainvalvontavalta³ määritellään ja miten sitä käytetään kybertoimintaympäristössä⁴. Euroopan parlamentti nosti samoin esiin haasteita, joita hajanaisesta nyky-lainsäädännöstä voi aiheutua palveluntarjoajille, jotka yrittävät

¹ Ks. vaikutustenarvioinnin 2.1.1 ja 2.3 kohta.

² Vastavuoroisen tunnustamisen mekanismit unionin osalta perustuvat nykyään eurooppalaista tutkintamääräystä koskevaan direktiiviin ja kolmansien maiden osalta keskinäisen oikeusavun mekanismeihin.

³ Tässä asiakirjassa viitataan termillä 'lainvalvontavalta' asianomaisten viranomaisten toimivaltaan toteuttaa tutkintatoimia.

⁴ [Euroopan unionin neuvoston päätelmät rikosoikeudellisten toimien tehostamisesta kybertoimintaympäristössä, ST9579/16.](#)

noudattaa lainvalvontaviranomaisten pyyntöjä, ja kehotti laatimaan EU:n oikeudellisen kehyksen, johon kuuluu myös kaikkien asianosaisten oikeuksia ja vapauksia koskevat takeet.⁵

Tällä ehdotuksella pyritään puuttumaan erityisongelmaan, joka liittyy sähköisen todistusaineiston epävakauteen ja sen kansainväliseen ulottuvuuteen. Ehdotuksella pyritään mukauttamaan yhteistyömekanismit digitaaliseen aikakauteen ja antamaan oikeuslaitokselle ja lainvalvontaviranomaisille välineet puuttua rikollisten harjoittamaan viestintään ja torjua nykyaikaisen rikollisuuden muotoja. Kyseisiin välineisiin sovelletaan perusoikeuksien vahvoja suojelujärjestelmiä. Tämän ehdotuksen tarkoituksena on parantaa viranomaisten, palveluntarjoajien ja asianosaisten henkilöiden oikeusvarmuutta ja säilyttää lainvalvontaviranomaisten pyyntöjen korkea taso, millä varmistetaan perusoikeuksien suojelu, avoimuus ja vastuuvollisuus. Ehdotuksella vauhditetaan myös prosessia sellaisen sähköisen todistusaineiston turvaamiseksi ja saamiseksi, jonka palveluntarjoajat ovat tallentaneet toiselle lainkäyttöalueelle ja/tai joka on palveluntarjoajien hallussa toisella lainkäyttöalueella. Tätä välinettä käytetään rinnakkain nykyisten oikeudellisen yhteistyön välineiden kanssa, jotka ovat edelleen ajankohtaisia ja joita toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää tarvittaessa. Komissio pyrkii samanaikaisesti vahvistamaan nykyisiä oikeudellisen yhteistyön mekanismeja eri toimenpiteillä kuten luomalla turvallisen kanavan oikeusviranomaisten välisten pyyntöjen vaihtamiseksi nopeasti EU:ssa ja investoimalla miljoona euroa kaikista EU:n jäsenvaltioista tulevien oikeusalan toimijoiden kouluttamiseen keskinäisen oikeusavun ja yhteistyön alalla ottaen huomioon, että eniten pyyntöjä EU:sta vastaanottava kolmas maa on Yhdysvallat.⁶

Viranomaisten olisi annettava tämän välineen mukaisten määräysten antaminen ja toimeenpanto palveluntarjoajien nimeämän laillisen edustajan tehtäväksi. Komissio esittää tänään ehdotuksen sen varmistamiseksi, että tällaiset lailliset edustajat tosiasiallisesti nimitään. Ehdotuksessa säädetään yhteisestä EU:n laajuisesta ratkaisusta, jonka mukaan oikeudelliset määräykset osoitetaan palveluntarjoajille laillisen edustajan kautta.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten ja Euroopan neuvoston Budapestin yleissopimuksen kanssa**

EU:n nykyinen lainsäädäntökehys koostuu rikosasioiden alan yhteistyövälineistä, joihin kuuluvat direktiivi 2014/41/EU⁷ rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä, keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehty yleissopimus⁸, neuvoston päätös 2002/187/YOS⁹ Eurojustin

⁵ [P8_TA\(2017\)0366](#).

⁶ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/docs/pages/20170522_non-paper_electronic_evidence_en.pdf

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2014/41/EU](#), annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä (EUVL L 130, 1.5.2014, s. 1).

⁸ [Neuvoston säädös, annettu 29 päivänä toukokuuta 2000](#), Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisen yleissopimuksen tekemisestä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä.

⁹ [Neuvoston päätös 2002/187/YOS](#), tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi. Vuonna 2013 komissio antoi [ehdotuksen asetukseksi](#) Eurojustin uudistamisesta (Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust), COM/2013/0535 final).

perustamisesta, asetus (EU) 2016/794¹⁰ Europolista ja neuvoston puitepäättös 2002/465/YOS¹¹ yhteisistä tutkintaryhmistä sekä unionin ja EU:n ulkopuolisten valtioiden väliset kahdenväliset sopimukset, kuten EU:n ja Yhdysvaltojen välinen sopimus keskinäisestä oikeusavusta¹² ja EU:n ja Japanin välinen sopimus keskinäisestä oikeusavusta¹³.

Ehdotukseen sisältyvät eurooppalainen esittämismääräys ja eurooppalainen säilyttämismääräys helpottavat sellaisen sähköisen todistusaineiston turvaamista ja keräämistä rikosoikeudellisia menettelyjä varten, jonka palveluntarjoajat ovat tallentaneet tai joka on niiden hallussa toisella lainkäyttöalueella. Eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annettu direktiivi, joka on suurelta osin korvannut keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn yleissopimuksen, kattaa kaikki tutkintatoimet.¹⁴ Niihin kuuluu sähköiseen todistusaineistoon pääsy, mutta eurooppalaista tutkintamääräystä koskevaan direktiiviin ei sisälly erityisiä säännöksiä tämäntyyppisestä todistusaineistosta.¹⁵ Uudella välineellä ei korvata eurooppalaista tutkintamääräystä sähköisen todistusaineiston saannin osalta, mutta se tarjoaa viranomaisille lisävälineen. Eteen voi esimerkiksi tulla tilanteita, joissa jäsenvaltiossa on toteutettava useita tutkintatoimia, ja silloin eurooppalainen tutkintamääräys voi olla viranomaisille parempi vaihtoehto. Uuden sähköistä todistusaineistoa koskevan välineen luominen on parempi vaihtoehto kuin eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetun direktiivin muuttaminen, koska sähköisen todistusaineiston saantiin liittyy erityisiä haasteita, jotka eivät vaikuta muiden eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetun direktiivin kattamiin tutkintatoimenpiteisiin.

Uusi väline perustuu vastavuoroisen tunnustamisen periaatteisiin sähköisen todistusaineiston rajatylittävän keräämisen helpottamiseksi. Sen maan viranomaisen, jossa määräyksen vastaanottaja sijaitsee, ei tarvitse osallistua suoraan määräyksen antamiseen ja toimeenpanoon, paitsi jos määräystä ei noudateta, jolloin on turvauduttava täytäntöönpanoon ja sen maan toimivaltaiset viranomaiset, jossa edustaja sijaitsee, puuttuvat asiaan. Väline edellyttää näin ollen vankkoja suojatakeita ja säännöksiä, kuten oikeusviranomaisen hyväksyntää kussakin tapauksessa. Esimerkiksi eurooppalainen esittämismääräys transaktio- tai sisältötietojen (mutta ei tilaaja- ja verkkoyhteystietojen) esittämiseksi voidaan antaa ainoastaan sellaisten rikosten osalta, joista määräyksen antavassa valtiossa langetetaan vähintään kolmen vuoden enimmäisvankeusrangaistus, tai tiettyjen kyberympäristöä hyväksi käyttäen tehtävien tai siitä riippuvaisten rikosten tai terrorismiin liittyvien rikosten osalta ehdotuksessa esitetyn mukaisesti.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2016/794](#), annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta.

¹¹ [Neuvoston puitepäättös 2002/465/YOS](#), tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, yhteisistä tutkintaryhmistä.

¹² [Neuvoston päätös 2009/820/YUTP](#), tehty 23 päivänä lokakuuta 2009, rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen ja keskinäistä oikeusapua koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta.

¹³ [Neuvoston päätös 2010/616/EU](#), annettu 7 päivänä lokakuuta 2010, Euroopan unionin ja Japanin välisen keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan sopimuksen tekemisestä.

¹⁴ Lukuun ottamatta yhteisiä tutkintaryhmiä (ks. eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetun direktiivin 3 artikla). Kaikki jäsenvaltiot eivät osallistu eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annettuun direktiiviin (Irlanti, Tanska).

¹⁵ Lukuun ottamatta viittausta 10 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun IP-osoitteen omaavan henkilön tunnistamiseen, jonka osalta ei voida vedota kaksoisrangaistavuuteen perusteena kieltäytyä pyynnön tunnustamisesta ja toimeenpanosta.

Tämän ehdotuksen kattamat henkilötiedot on suojattu ja niitä voidaan käsitellä ainoastaan yleisen tietosuojasetuksen¹⁶ ja poliisi- ja rikosoikeusviranomaisia koskevan tietosuojadirektiivin (direktiivi lainvalvontatarkoituksessa käsiteltävien henkilötietojen suojasta)¹⁷ mukaisesti. Yleinen tietosuojasetus tulee voimaan 25. toukokuuta 2018, ja jäsenvaltiot ottavat lainvalvontatarkoituksessa käsiteltävien henkilötietojen suojasta annetun direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään 6. toukokuuta 2018 mennessä.

Euroopan neuvostossa tehdyssä tietoverkkorikollisuutta koskevassa Budapestin yleissopimuksessa (CETS N:o 185), jonka useimmat EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet, vahvistetaan kansainväliset yhteistyömekanismit tietoverkkorikollisuuden torjumiseksi.¹⁸ Yleissopimuksessa käsitellään internetin ja muiden tietoverkkojen kautta tehtyjä rikoksia. Siinä myös edellytetään osapuolien vahvistavan valtuudet ja menettelyt sähköisen todistusaineiston saamiseksi ja antamaan toisilleen keskinäistä oikeusapua, joka ei ole rajattu kyberrikollisuuteen. Yleissopimuksessa edellytetään erityisesti, että osapuolet ottavat käyttöön esittämismääräyksiä datan saamiseksi osapuolten alueelle sijoittautuneilta palveluntarjoajilta ja tilaajatietoja palveluntarjoajilta, jotka tarjoavat palveluja osapuolten alueella. Yleissopimuksessa määrätään lisäksi säilyttämismääräyksistä, joita käytetään, jos on aihetta uskoa, että data on erityisen altis häviämislle tai muuttamiselle. Lisäkysymyksiä herättää kansallisten esittämismääräysten antaminen ja täytäntöönpanokelpoisuus yleissopimuksen osapuolen alueen ulkopuolelle sijoittautuneiden palveluntarjoajien osalta. Sähköisen todistusaineiston rajatylittävän saatavuuden parantamiseksi harkitaan tältä osin lisätoimenpiteitä.¹⁹

• Ehdotetun asetuksen lyhyt kuvaus

Ehdotetulla asetuksella otetaan käyttöön sitovat eurooppalaiset esittämismääräykset ja säilyttämismääräykset. Jäsenvaltion oikeusviranomaisen on annettava tai hyväksyttävä molemmat määräykset. Määräys voidaan antaa sellaisten tietojen säilyttämiseksi tai esittämiseksi, jotka toisella lainkäyttöalueella sijaitseva palveluntarjoaja on tallentanut ja joita tarvitaan todisteina rikostutkinnassa tai rikosoikeudenkäynnissä. Kyseisiä määräyksiä voidaan antaa vain, jos määräyksen antavassa valtiossa on vastaavassa kotimaisessa tilanteessa käytettävissä samankaltainen toimenpide samaa rikosta varten. Molemmat määräykset voidaan antaa sähköisten viestintäpalvelujen, verkkoyhteisöjen ja verkossa toimivien markkinapaikkojen ja muiden verkkoisännöintipalvelujen tarjoajille sekä internet-infrastruktuurin, kuten IP-osoitteiden ja verkkotunnusrekisterien, tarjoajille tai niiden laillisille edustajille, jos niillä on sellainen. Eurooppalainen säilyttämismääräys, samoin kuin eurooppalainen esittämismääräys, osoitetaan määräyksen antavan jäsenvaltion

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2016/679](#), annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2016/680](#), annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta.

¹⁸ Euroopan unionin vuoden 2013 kyberturvallisuusstrategiassa Budapestin yleissopimus tunnustettiin tärkeimmäksi kyberrikollisuuden torjunnan monenväliseksi kehykseksi - komission ja Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteinen tiedonanto Euroopan unionin kyberturvallisuusstrategiasta: avoin, turvallinen ja vakaa verkkoympäristö (JOIN(2013) 1 final).

¹⁹ Tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen komitea hyväksyi 17. täysistunnossaan (kesäkuussa 2017) toimeksiannon laatia yleissopimukseen toinen lisäpöytäkirja, jonka komitea laatii ja viimeistelee joulukuuhun 2019 mennessä. Tavoitteena on, että tietojen tallennuspaikka ei olisi enää määräävä tekijä.

lainkäyttöalueen ulkopuolella toimivalle lailliselle edustajalle, jotta tiedot voidaan säilyttää niiden esittämistä koskevaa myöhempää pyyntöä silmällä pitäen. Pyyntö voidaan esittää keskinäisen oikeusavun kanavia käyttäen kolmansien maiden tapauksessa ja eurooppalaisen tutkintamääräyksen avulla osallistuvien jäsenvaltioiden välillä. Toisin kuin valvontatoimenpiteet tai laissa säädetyt tietojen säilyttämisvelvollisuudet, joista ei säädetä tässä asetuksessa, eurooppalaisen säilyttämismääräyksen antaa tai hyväksyy oikeusviranomainen konkreettisen rikosoikeudellisen menettelyn puitteissa arvioituaan ensin tapauskohtaisesti sen oikeasuhteisuuden ja tarpeellisuuden. Eurooppalaisen esittämismääräyksen tapaan siinä viitataan tiettyihin tunnettuihin tai tuntemattomiin rikoksen tekijöihin, joiden tekemä rikos on jo tapahtunut. Eurooppalainen säilyttämismääräys mahdollistaa ainoastaan sellaisten tietojen säilyttämisen, jotka on jo tallennettu määräyksen vastaanottoajankohtana, mutta ei pääsyä tietoihin myöhemmin eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vastaanottamisen jälkeen.

Molempia määräyksiä voidaan käyttää ainoastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä alkaen oikeudenkäyntiä edeltävästä tutkintavaiheesta siihen asti, kunnes menettely saadaan päätökseen tuomiolla tai muulla päätöksellä. Tilaaja- ja verkkoyhteystietojen esittämistä koskeva määräys voidaan antaa kaikkien rikosten osalta, mutta määräys transaktio- tai sisältötietojen esittämiseksi voidaan antaa ainoastaan sellaisten rikosten osalta, joista määräyksen antavassa valtiossa langetetaan vähintään kolmen vuoden enimmäisvankeusrangaistus, tai ehdotuksessa tarkoitettujen tiettyjen rikosten osalta, joihin liittyy sähköisten välineiden käyttöä, ja terrorismidirektiivin 2017/541/EU kattamien rikosten osalta.

Koska siinä, missä määrin tietojen haussa käytettävillä toimenpiteillä puututaan yksityisyyteen, on eroja, ehdotuksessa vahvistetaan joukko ehtoja ja suojatakeita. Niihin sisältyy velvollisuus hankkia oikeusviranomaiselta määräysten ennakkohyväksyntä. Ehdotus koskee ainoastaan tallennettuja tietoja. Tämän ehdotuksen soveltamisalaan ei kuulu reaaliaikainen telekuuntelu. Toimenpide koskee vain sitä, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista asianomaisessa rikosoikeudellisessa menettelyssä. Se antaa palveluntarjoajille myös mahdollisuuden pyytää tarvittaessa selvennyksiä antavilta viranomaisilta. Jos näitä ongelmia ei voida ratkaista ja antava viranomainen päättää toteuttaa täytäntöönpanotoimia, palveluntarjoajat voivat käyttää samoja perusteita omien viranomaistensa täytäntöönpanotoimien vastustamiseen. Lisäksi on vahvistettu erityinen menettely niitä tilanteita varten, joissa tietojen toimittamista koskeva velvoite on ristiriidassa kolmannen maan lainsäädäntöön perustuvan velvoitteen kanssa.

EU:n lainsäädännöllä suojellaan epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä, ja olemassa on jo sääntöjä henkilötietojen suojaamiseksi. Kyseiset ehdotukseen sisältyvät lisäsuojatoimet takaavat menettelylliset oikeudet niille henkilöille, joiden tietoja pyydetään, sekä rikosoikeudellisissa menettelyissä että niiden ulkopuolella. Tähän sisältyy mahdollisuus riitauttaa määräyksen laillisuus, tarpeellisuus tai oikeasuhteisuus ilman, että riitauttamisen perusteita rajoitetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Täytäntöönpanevan valtion lainsäädännön mukaisia oikeuksia noudatetaan täysimääräisesti varmistamalla, että erioikeudet ja vapaudet, joilla suojataan palveluntarjoajan jäsenvaltiossa haettavia tietoja, otetaan huomioon määräyksen antavassa valtiossa. Näin on etenkin silloin, kun niiden tarjoaman suojan taso on korkeampi kuin määräyksen antavan valtion lainsäädännössä.

Ehdotetun asetuksen mukaiset määräykset ovat täytäntöönpanokelpoisia samalla tavalla kuin vastaavat kotimaiset määräykset sillä lainkäyttöalueella, jolla palveluntarjoaja vastaanottaa

määräyksen. Asetuksessa säädetään, että jäsenvaltioilla olisi oltava käytössään tehokkaita ja oikeasuhteisia seuraamuksia.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Oikeusperusta toiminnan tukemiselle alalla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 82 artiklan 1 kohta. Sopimuksen 82 artiklan 1 kohdassa määrätään, että toimenpiteet voidaan hyväksyä tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen, jotta voidaan laatia sääntöjä ja menettelyjä kaikenmuotoisten tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten tunnustamisen varmistamiseksi koko unionissa. Voidaan myös ottaa käyttöön toimenpiteitä, joilla helpotetaan jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten tai vastaavien viranomaisten yhteistyötä rikosasioiden käsittelyn ja päätösten täytäntöönpanon yhteydessä.

Tätä oikeusperustaa sovelletaan tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluviin mekanismeihin. Sopimuksen 82 artiklan 1 kohdassa varmistetaan niiden tuomioistuinten päätösten vastavuoroinen tunnustaminen, joiden kautta määräyksen antavan valtion oikeusviranomaisen lähestyy oikeushenkilöä toisessa jäsenvaltiossa ja määrää tälle velvoitteita ilman kyseisen toisen jäsenvaltion oikeusviranomaisen ennakkoitoimia. Eurooppalainen esittämismääräys tai säilyttämismääräys voi johtaa täytäntöönpanevan valtion oikeusviranomaisen toimiin silloin, kun se on tarpeen päätöksen täytäntöönpanemiseksi.

• Toimintatavan valinta

SEUT-sopimuksen 82 artiklan 1 kohdan nojalla unionin lainsäätäjä voi antaa sekä asetuksia että direktiivejä.

Koska ehdotus koskee rajatylittäviä menettelyjä, jotka edellyttävät yhdenmukaisia sääntöjä, ei ole tarpeen jättää jäsenvaltioille harkintavalttaa tällaisten sääntöjen osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamista varten. Asetus on sellaisenaan sovellettava säädös, joka selkeyttää asioita, antaa paremman oikeusvarmuuden ja estää eriäviä tulkintoja jäsenvaltioissa ja muita täytäntöönpano-ongelmia, joita tuomioiden ja oikeudellisten päätösten vastavuoroista tunnustamista koskevissa puitepäätöksissä on tullut esiin. Lisäksi asetukseen liittyy se, että sama velvollisuus pannaan täytäntöön yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa. Näistä syistä katsotaan, että asetus on soveltuvin tapa tämän vastavuoroista tunnustamista koskevan säädöksen toteuttamista varten.

• Toissijaisuusperiaate

Koska käsiteltävinä olevilla ongelmilla on valtioiden rajat ylittävä ulottuvuus, ehdotukseen sisältyvät toimenpiteet on toteutettava unionin tasolla tavoitteiden saavuttamiseksi. Rikoksiin, joiden osalta on olemassa sähköistä todistusaineistoa, liittyy usein tilanteita, joissa infrastruktuuri, johon sähköinen todistusaineisto tallennetaan, ja infrastruktuuria ylläpitävä palveluntarjoaja kuuluvat unionissa tai sen ulkopuolella eri kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan kuin uhri ja rikoksen tekijä. Sen vuoksi toimivaltaiselle maalle voi olla erittäin aikaavievää ja haastavaa saada tosiasiallisesti sähköistä todistusaineistoa yli rajojen ilman yhteisiä vähimmäisnormeja. Erityisesti yksinään toimivilla jäsenvaltioilla on vaikeuksia käsitellä seuraavia kysymyksiä:

- jäsenvaltioiden hajanaiset lainsäädännöt, minkä palveluntarjoajat totesivat olevan suuri haaste niiden pyrkiessä noudattamaan eri kansallisiin lakeihin perustuvia pyyntöjä,
- oikeudellisen yhteistyön tarkoituksenmukaisuuden parantaminen voimassa olevan unionin lainsäädännön perusteella erityisesti eurooppalaisen tutkintamääräyksen avulla.

Koska oikeudelliset lähestymistavat ovat erilaisia, politiikan aloja on useita (turvallisuus, perusoikeudet, mukaan lukien menettelylliset oikeudet ja henkilötietojen suoja, ja talouskysymykset) ja sidosryhmiä on suuri joukko, unionin tason lainsäädäntö on asianmukaisin tapa ratkoa havaittuja ongelmia.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotuksessa vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti toimivaltainen unionin viranomainen voi määrätä unionissa palveluja tarjoavan mutta ei samaan jäsenvaltioon sijoittautuneen palveluntarjoajan esittämään tai säilyttämään sähköistä todistusaineistoa. Ehdotuksen keskeiset piirteet, kuten eurooppalaisen esittämismääräyksen aineellinen soveltamisala, kohteliaisuuden varmistavat ehdot, seuraamusjärjestelmä ja takeiden ja oikeussuojakeinojen järjestelmä, rajoittavat ehdotuksen siihen, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotus rajoittuu tallennettuja tietoja koskeviin pyyntöihin (ei koske reaaliaikaisen telekuuntelun avulla saatuja tietoja) ja oikeudenkäynnissä annettuihin tiettyä tutkimuksen kohteena olevaa rikosta koskeviin määräyksiin. Ehdotus ei sen vuoksi kata rikosten ehkäisyä tai muita menettelyjä tai rikkomuksia (kuten hallinnolliset menettelyt lain säännöksiin kohdistuvien rikkomusten osalta) eikä edellytä, että palveluntarjoajat järjestelmällisesti keräisivät tai tallentaisivat enemmän tietoja kuin mitä ne keräävät ja tallentavat kaupallisista syistä tai muiden oikeudellisten vaatimusten noudattamiseksi. Lisäksi tilaaja- ja verkkoyhteystietojen esittämistä koskeva määräys voidaan antaa kaikkien rikosten osalta, mutta määräys transaktio- tai sisältötietojen esittämiseksi voidaan antaa ainoastaan sellaisten rikosten osalta, joista määräyksen antavassa valtiossa langetetaan vähintään kolmen vuoden enimmäisvankeusrangaistus, tai ehdotuksessa määritettyjen tiettyjen kyberympäristöä hyväksi käyttäen tehtävien tai siitä riippuvaisten rikosten tai terrorismiin liittyvien rikosten osalta. Ehdotuksessa niin ikään selvennetään sähköisen todistusaineiston rajatylittävää saatavuutta koskevia menettelysääntöjä ja takeita, mutta siinä ei yhdenmukaisteta kansallisia toimenpiteitä. Ehdotus on rajattu siihen, mikä on tarpeellista ja oikeasuhteista lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten tarpeiden täyttämiseksi digitaalisella aikakaudella.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio kuuli kaikkia asianomaisia sidosryhmiä yli puolentoista vuoden ajan ongelmien määrittämiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi. Sidosryhmiä kuultiin avoimissa julkisissa kuulemisissa ja asianomaisille viranomaisille kohdennetuissa kyselyissä. EU:n lainsäädännön mahdollisia vaikutuksia käsitteleviä asiantuntijakokouksia ja kahdenvälisiä kokouksia järjestettiin myös. Sähköisen todistusaineiston rajatylittävää saatavuutta käsitteleviä konferensseja käytettiin myös aloitetta koskevan palautteen keräämiseksi.

Kyselyyn vastaajat katsoivat suurelta osin tietopalvelujen käytön lisääntymisen olevan haaste lainvalvontaviranomaisille, koska ne ovat usein huonosti valmistautuneita käsittelemään sähköistä todistusaineistoa. Yhtenä suurimmista haasteista pidetään myös pitkää prosessia

todisteiden saamiseksi. Muita viranomaisten esiin tuomia keskeisiä kysymyksiä ovat luotettavan yhteistyön puuttuminen palveluntarjoajien kanssa, avoimuuden puute ja oikeudellinen epävarmuus tutkintatoimia koskevan lainkäyttövallan osalta. Lainvalvontaviranomaisten ja digitaalisten palvelujen tarjoajien välisen suoran rajatylittävän yhteistyön katsottiin tuovan lisäarvoa rikostutkintaan. Palveluntarjoajat ja jotkin kansalaisyhteiskunnan organisaatiot totesivat, että viranomaisten kanssa yhteistyötä tehtäessä on varmistettava oikeusvarmuus ja vältettävä lainvalintatilanteita. Sen osalta, miten uusi EU:n lainsäädäntö voisi vaikuttaa oikeuksiin, sidosryhmät katsoivat, että rajatylittävien välineiden käyttöönoton ehdoksi olisi asetettava erityiset suojatakeet.

Alustavasta vaikutustenarvioinnista kerätty palaute osoitti, että sidosryhmien mielestä nykyisen keskinäisen oikeusavun järjestelmän puutteiden korjaaminen tekisi siitä tehokkaamman ja parantaisi oikeusvarmuutta. Jotkut kansalaisyhteiskunnan organisaatiot vastustivat suoraa yhteistyötä koskevaa EU-tason lainsäädäntöä. Ne halusivat rajoittaa EU:n toimet keskinäisen oikeusavun menettelyjen parantamiseen. Tätä ajatusta viedään eteenpäin osana neuvoston kesäkuussa 2016 hyväksymiä käytännön toimenpiteitä.

Jäsenvaltioiden viranomaisille suunnatussa kyselyssä paljastui lisäksi, että sähköisen todistusaineiston rajatylittävää saatavuutta koskevaa yhteistä lähestymistapaa ei ollut, koska kullakin jäsenvaltiolla on oma kansallinen käytäntönsä. Palveluntarjoajat reagoivat myös eri tavalla muiden maiden lainvalvontaviranomaisten pyyntöihin, ja vastausajat vaihtelevat jäsenvaltioiden välillä. Tämä luo oikeudellista epävarmuutta kaikille asianosaisille sidosryhmille.

Sidosryhmien kuulemisessa kävi yleisesti ottaen ilmi, että nykylainsäädäntö on hajanaista ja monimutkaista. Se voi johtaa viivästyksiin toimeenpanovaiheessa ja puutteisiin sellaisten rikosten tehokkaassa tutkinnassa ja syytetoimissa, jotka edellyttävät rajatylittävää pääsyä sähköiseen todistusaineistoon.

• Vaikutustenarviointi

Tämän ehdotuksen tueksi laadittu vaikutustenarviointi²⁰ sai sääntelyntarkastelulautakunnalta myönteisen lausunnon sekä useita parannusehdotuksia²¹. Lausunnon jälkeen vaikutustenarviointia muutettiin, jotta rajatylittävään tietojen jakamiseen liittyvistä perusoikeuskysymyksistä, erityisesti parhaaksi arvioituun vaihtoehtoon kuuluvien eri toimenpiteiden välisistä yhteyksistä, voitaisiin keskustella lisää. Arviointiin tehtiin myös muutoksia, jotta se vastaisi paremmin sidosryhmien ja jäsenvaltioiden näkökantoja ja sitä, miten ne on otettu huomioon. Lisäksi poliittista kontekstia tarkistettiin lisäämällä viittauksia eri seikkoihin, kuten aloitteen laatimista edistäneisiin asiantuntijaryhmien keskusteluihin. Eri toimenpiteiden (erityisesti eurooppalaista tutkintamääräystä koskeva direktiivi, neuvottelut Budapestin yleissopimuksen lisäpöytäkirjasta ja EU:n ja Yhdysvaltojen keskinäistä oikeusapua koskevan sopimuksen yhteinen tarkistus) välistä täydentävyyttä täsmennettiin

²⁰ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja – Vaikutustenarviointi, joka liittyy ehdotukseen asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevista eurooppalaisista esittämisen- ja säilyttämismääräyksistä, ja ehdotukseen direktiiviksi yhdenmukaisista säännöistä laillisten edustajien nimeämiseksi todistusaineiston keräämistä varten rikosoikeudellisissa menettelyissä, SWD(2018) 118.

²¹ Euroopan komission sääntelyntarkastelulautakunta – Lausunto vaikutustenarvioinnista – Ehdotus asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevista eurooppalaisista esittämisen- ja säilyttämismääräyksistä ja ehdotus direktiiviksi yhdenmukaisista säännöistä laillisten edustajien nimeämiseksi todistusaineiston keräämistä varten rikosoikeudellisissa menettelyissä, SEC(2018) 199.

soveltamisalan, ajoituksen, perusteellisuuden ja perusskenaarion osalta siten, että siinä otetaan paremmin huomioon kehitys, joka on todennäköistä riippumatta ehdotettujen toimenpiteiden hyväksymisestä. Lisäksi käytettiin vuokaavioita tietojenvaihdon työnkulun kuvauksen tarkentamiseksi.

Perusskenaarion (vaihtoehto O) lisäksi tarkasteltiin neljää toimintavaihtoehtoa: useita käytännön toimenpiteitä oikeudellisen yhteistyön menettelyjen ja viranomaisen ja palveluntarjoajien välisen suoran yhteistyön parantamiseksi (vaihtoehto A: muut kuin lainsäädäntötoimet); vaihtoehto, jossa vaihtoehdon A käytännön toimenpiteet yhdistyvät kansainvälisiin ratkaisuihin kahden- tai monenvälisellä tasolla (vaihtoehto B: lainsäädäntötoimi); vaihtoehto, jossa vaihtoehtoon B sisältyvät aiemmat toimenpiteet yhdistyvät eurooppalaiseen esittämismääräykseen ja toimenpiteeseen, jolla parannetaan pääsyä tilaajatietoja hakujen perusteella tarjoaviin tietokantoihin, kuten Domain Name Whois (vaihtoehto C: lainsäädäntötoimi); ja vaihtoehto, jossa vaihtoehtoon C sisältyvät kaikki aiemmat toimenpiteet yhdistyvät lainsäädäntöön, joka koskee suoraan pääsyä etätallennettuihin tietoihin (vaihtoehto D: lainsäädäntötoimi)²².

Jos mihinkään toimenpiteisiin ei ryhdytä (vaihtoehto O), tilanne pahenee pyyntöjen lisääntyessä. Kaikki muut vaihtoehdot edesauttavat aloitteen tavoitteiden saavuttamista, mutta vaihtelevassa määrin. Vaihtoehto A parantaisi nykyisten prosessien tehokkuutta esimerkiksi parantamalla pyyntöjen laatua, mutta nykyisen järjestelmän rakenteelliset puutteet olisivat esteenä suuremmille parannuksille.

Vaihtoehto B lisäisi parannusten määrää tarjoamalla kansainvälisesti hyväksytyjä ratkaisuja, mutta näiden kansainvälisten ratkaisujen tulos riippuu suurelta osin kolmansista valtioista. Ratkaisut ovat siten epävarmoja ja todennäköisesti yhtä tehokkaita kuin unionin ratkaisut ja tarjoavat yhtä paljon takeita kuin unionin ratkaisut.

Vaihtoehto C toisi selvästi lisäarvoa verrattuna aiempiin vaihtoehtoihin siten, että se tarjoaa palveluntarjoajien kanssa toteutettavaa suoraan yhteistyötä varten myös EU:n sisäisen välineen, jolla puututtaisiin useimpiin havaittuihin ongelmiin silloin, kun palveluntarjoajalla on hallussaan asianomaisia tietoja.

Vaihtoehto D on kattavin ratkaisupaketti. Aiempien toimenpiteiden lisäksi siihen sisältyy suoraan pääsyä tietoihin koskeva lainsäädännöllinen toimenpide tilanteissa, joissa palveluntarjoajan osallistuminen ei ole tarpeen.

Tämä komission ehdottama lainsäädäntöaloite perustuu vaikutustenarvioinnin tuloksiin. Kyseistä lainsäädäntöä täydennetään vaikutustenarvioinnissa kuvatuilla käytännön toimenpiteillä ja jatkuvalla työllä kohti Budapestin yleissopimuksen lisäpöytäkirjan tekemistä. Komissio aikoo lainsäädäntöehdotuksensa perusteella myös keskustella Yhdysvaltojen ja muiden kolmansien maiden kanssa mahdollisista tulevista kahden- tai monenvälisistä, sähköisen todistusaineiston rajatylittävää saatavuutta koskevista sopimuksista ja niihin liittyvistä takeista. Suoraan pääsyä tietoihin ja pääsyä tietokantoihin koskevien toimenpiteiden

²² Vrt. komission yksiköiden valmisteluasiakirja – Vaikutustenarviointi, joka liittyy ehdotukseen asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevista eurooppalaisista esittämisen- ja säilyttämismääräyksistä, ja ehdotukseen direktiiviksi yhdenmukaisista säännöistä laillisten edustajien nimeämiseksi todistusaineiston keräämistä varten rikosoikeudellisissa menettelyissä, SWD(2018) 118.

osalta, jotka ovat osa vaihtoehtoa D, komissio ei tällä hetkellä ehdota lainsäädäntöä, mutta harkitsee edelleen, millä tavalla näiden kahden kysymyksen osalta olisi parhaiten edettävä.

Aloitteella on tarkoitus mahdollistaa vaikuttavampi ja tehokkaampi tutkinta ja syytteenpano sekä parantaa avoimuutta ja vastuullisuutta sekä varmistaa perusoikeuksien kunnioittaminen. Aloitteen odotetaan myös edistävän luottamusta digitaalisiin sisämarkkinoihin, koska se parantaa turvallisuutta ja vähentää rankaisemattomuuden mielikuvaa niiden rikosten osalta, jotka on tehty verkotetuilla laitteilla tai niiden kautta.

Aloitteen odotetaan aiheuttavan viranomaisille aloituskustannuksia, jotka pitemmällä aikavälillä katettaisiin toistuvien kustannusten osalta saaduilla säästöillä. Kansallisten viranomaisten olisi mukauduttava uusiin menettelyihin ja saatava koulutusta. Viranomaiset hyötyisivät kuitenkin virtaviivaistamisesta ja keskittämisestä sekä selkeästä oikeudellisesta kehyksestä tietojen saantia koskevien pyyntöjen osalta, sillä ne tuottavat tehokkuusetuja. Samaan aikaan kun parhaaksi arvioitu vaihtoehto poistaisi paineita oikeudellisen yhteistyön kanavilta, vähenisi myös niiden pyyntöjen määrä, jotka vastaanottavien maiden olisi käsiteltävä.

Palveluntarjoajien olisi mukauduttava uuteen lainsäädäntökehykseen ottamalla käyttöön (uudet) menettelyt ja kouluttamalla henkilökuntaansa. Toisaalta yhdenmukaistetut puitteet voisivat vähentää niiden palveluntarjoajien taakkaa, jotka tällä hetkellä vastaavat muita kuin sisältötietoja koskeviin pyyntöihin ja joiden on arvioitava niitä jäsenvaltioiden erilaisten lainsäädäntöjen mukaisesti. Oikeusvarmuudella ja menettelyjen yhdenmukaisuudella on myös myönteinen vaikutus pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, koska ne keventävät hallinnollista taakkaa ja parantavat kilpailukykyä. Aloitteen odotetaan myös saavan aikaan säästöjä pk-yrityksille.

• **Perusoikeudet**

Ehdotus voisi mahdollisesti vaikuttaa useisiin perusoikeuksiin:

- niiden yksilöiden oikeudet, joita koskevia tietoja käsitellään: oikeus henkilötietojen suojaan; yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista koskeva oikeus; oikeus sananvapauteen; puolustautumisoikeus; oikeus tehokkaiseen oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen;
- palveluntarjoajan oikeudet: elinkeinovapaus; oikeus tehokkaiseen oikeussuojakeinoihin;
- kansalaisten oikeudet: oikeus vapauteen ja turvallisuuteen.

Asianmukaisen tietosuojasäännösten huomioon ottaen ehdotettuun asetukseen sisältyvät riittävät ja merkittävät takeet kyseisten henkilöiden oikeuksien suojan varmistamiseksi.

Koska määräykset voidaan antaa ainoastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja jos sekä esitutkinta- että oikeudenkäyntivaiheessa on olemassa vastaavia kansallisia tilanteita, kaikkia rikosoikeuteen kuuluvia menettelyllisiä takeita sovelletaan. Tähän sisältyy erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa ja perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa vahvistettu oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen. Siihen sisältyvät myös rikosoikeudellisissa menettelyissä sovellettavia menettelyllisiä oikeuksia koskeva EU:n lainsäädäntö eli seuraavat säädökset: direktiivi 2010/64/EU oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä, direktiivi 2012/13/EU tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, direktiivi 2013/48/EU oikeudesta käyttää avustajaa sekä oikeudesta pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin, direktiivi (EU)

2016/343 eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta, direktiivi (EU) 2016/800 lapsia koskevista menettelytakeista ja direktiivi (EU) 2016/1919 oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä etsityille henkilöille.

Oikeusviranomaisen toimilla ennen määräyksen antamista varmistetaan, että toimenpiteen laillisuus, tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus kyseisessä tapauksessa on tarkastettu. Sillä varmistetaan myös se, ettei määräyksellä kohtuuttomasti heikennetä perusoikeuksia, mukaan lukien oikeusperiaatteita kuten asianajosalaisuutta. Määräyksen antavan viranomaisen on varmistettava, että yksittäistapauksessa toimenpide on tarpeellinen ja oikeasuhteinen ottaen muun muassa huomioon tutkittavana olevan rikoksen vakavuuden. Ehdotukseen sisältyy myös transaktio- ja sisältötietoja koskevat kynnysarvot, joilla varmistetaan, että eurooppalaista esittämismääräystä käytetään kyseisten tietojen osalta ainoastaan vakavammissa rikollisuuden muodoissa.

Henkilöiden, joiden tietoja on pyydetty, oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin mainitaan selkeästi. Tiettyjen ammattien, kuten asianajajien, vapaudet ja erioikeudet ja vastaanottajan jäsenvaltion turvallisuuteen tai puolustukseen liittyvät olennaiset edut on myös otettava huomioon oikeudenkäynnissä määräyksen antavassa valtiossa. Oikeusviranomaisen suorittama uudelleentarkastelu toimii lisätakeena.

Koska määräys on sitova toimenpide, se vaikuttaa myös palveluntarjoajien oikeuksiin ja erityisesti elinkeinovapauteen. Ehdotukseen sisältyy palveluntarjoajan oikeus esittää tiettyjä vaatimuksia määräyksen antavassa jäsenvaltiossa esimerkiksi siinä tapauksessa, jos oikeusviranomainen ei ole antanut tai hyväksynyt määräystä. Jos määräys toimitetaan täytäntöönpanoa varten täytäntöönpanevaan valtioon, täytäntöönpaneva viranomainen voi antavaa viranomaista kuultuaan päättää olla tunnustamatta määräystä tai panematta sitä täytäntöön, jos määräystä vastaanotettaessa ilmenee perusteita vastustaa sitä. Lisäksi jos täytäntöönpanomenettely on aloitettu, vastaanottaja itse voi ilmaista täytäntöönpanevalle viranomaiselle vastustavansa määräystä kyseisten perusteiden mukaisesti. Tämä kattaa esimerkiksi tapaukset, joissa on ilmeistä, että toimivaltainen viranomainen ei ollut antanut tai hyväksynyt määräystä, tai joissa määräyksen noudattaminen selvästi rikkoo perusoikeuskirjaa tai on selvästi perusteetonta. Tämä ei vaikuta vastaanottajan oikeuteen vedota tehokkaihin oikeussuojakeinoihin sellaisen päätöksen osalta, jossa määrätään seuraamuksista.

EU:n tällä alalla toteuttamiin toimenpiteisiin liittyvä mahdollinen ongelma on se, että tilanne voi johtaa siihen, että kolmannet maat ottavat käyttöön EU:n palveluntarjoajien osalta vastavuoroiset velvoitteet, jotka eivät ole sopusoinnussa EU:n perusoikeuksien, mukaan lukien EU:n säännöstössä vahvistetun tietosuojan, korkea tason kanssa. Ehdotuksessa esitetään asiaan kaksi ratkaisua: ensinnäkin otetaan käyttöön toimenpide, joka sisältää tehokkaita suojatoimia ja nimenomaisia viittauksia EU:n säännöstöön jo sisältyviin edellytyksiin ja takeisiin ja joka on siten mallina ulkomaiselle lainsäädännölle; ja toiseksi lisätään erityinen velvoitteiden ristiriitaa koskeva lauseke, joka mahdollistaa palveluntarjoajien tunnistaa ja tuoda esiin ristiriitaiset velvoitteet, joiden osalta suoritetaan laillisuusvalvonta. Lauseke on suunniteltu varmistamaan, että noudatetaan sekä yleisiä tietojen luovuttamisen estäviä säädöksiä, kuten Yhdysvaltain sähköisen viestinnän tietosuojalakia (ECPA), joka kieltää sisältötietojen luovuttamisen sen maantieteellisellä alueella rajoitettuja olosuhteita lukuun ottamatta, että sellaisia lakeja, joissa ei yleensä ottaen kielletä tietojen luovuttamista mutta joiden nojalla luovuttaminen voidaan kieltää yksittäistapauksissa. Sähköisen viestinnän tietosuojalakiin liittyvien tapausten osalta

sisältötietojen saanti voidaan tällä hetkellä estää tietyissä tilanteissa, ja keskinäisen oikeusavun olisi sen vuoksi oltava tärkein väline kyseisen tiedon saamiseksi. Yhdysvaltain CLOUD Act²³ -lain mukanaan tuomien muutosten vuoksi tietojen luovuttamisen estävä säädös voitaisiin kumota, jos EU tekisi sopimuksen Yhdysvaltain kanssa. Kansainväliset lisäsopimukset muiden keskeisten kumppanien kanssa voisivat edelleen vähentää lainvalintatilanteita.

Edellä esitetty huomioon ottaen tähän ehdotukseen sisältyvät toimenpiteet ovat sopusoinnussa perusoikeuksien kanssa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tämä asetusehdotus ei vaikuta unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Asetusta sovelletaan unionissa sellaisenaan. Alan toimijat soveltavat sitä sellaisenaan ilman, että on tarpeen muuttaa sisäisiä oikeusjärjestelmiä.

Asetusta arvioidaan, ja komissio toimittaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Kertomuksen päätelmien perusteella erityisesti siltä osin, onko asetuksessa mahdollisia puutteita, joilla on käytännön merkitystä, ja teknologisen kehityksen huomioon ottaen komissio arvioi tarvetta laajentaa asetuksen soveltamisalaa. Komissio tekee tarvittaessa ehdotuksia tämän asetuksen mukauttamiseksi. Jäsenvaltiot toimittavat kertomuksen laatimiseen tarvittavat tiedot komissiolle. Jäsenvaltiot keräävät tarvittavat tiedot asetuksen vuotuista seuranta varten.

Komissio antaa tarvittaessa ohjeita palveluntarjoajille tässä asetuksessa säädettyjen velvollisuuksien noudattamiseksi.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

	<i>ASETUS</i>	
	Artikla	Johdanto- osan kappale
I. Kohde, määritelmät ja soveltamisala	1. Kohde	1–15
	2. Määritelmät	16–23
	3. Soveltamisala	24–27
II. Eurooppalainen	4. Antava viranomainen	30

²³ Yhdysvalloissa annettiin 23. maaliskuuta 2018 laki Clarifying Lawful Overseas Use of Data (CLOUD) Act. CLOUD Act on saatavilla [täältä](#).

esittämismääräys, eurooppalainen säilyttämismääräys ja määräyksen vahvistavat todistus, laillinen edustaja	5. Eurooppalaisen esittämismääräyksen antamisedellytykset	28–29, 31–35
	6. Eurooppalaisen säilyttämismääräyksen antamisedellytykset	36
	7. Eurooppalaisen esittämismääräyksen ja eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vastaanottaja	37
	8. Eurooppalaisen esittämismääräyksen ja säilyttämismääräyksen vahvistava todistus	38–39
	9. EPOC-todistuksen toimeenpano	40–41
	10. EPOC-PR-todistuksen toimeenpano	42
	11. Luottamuksellisuus ja käyttäjätiedot	43
	12. Kustannusten korvaaminen	Ei ole
III. Seuraamukset ja täytäntöönpano	13. Seuraamukset	Ei ole
	14. Täytäntöönpanomenettely	44–45, 55
IV. Oikeussuojakeinot	15. ja 16. Uudelleentarkastelumenettely kolmannen maan lainsäädännöstä johtuvien ristiriitaisten velvoitteiden tapauksessa	47–53
	17. Tehokkaat oikeussuojakeinot	54
	18. Täytäntöönpanevan valtion lainsäädäntöön perustuvien vapauksien ja erioikeuksien takaaminen	35
V. Loppusäännökset	19. Seuranta ja raportointi	58
	20. Todistusten ja lomakkeiden muuttaminen	59–60
	21. Siirretyn säädösvallan käyttäminen	60
	22. Ilmoitukset	Ei ole
	23. Suhde eurooppalaisiin tutkintamääräyksiin	61
	24. Arviointi	62
	25. Voimaantulo	Ei ole

1 luku: Kohde, määritelmät ja soveltamisala

1 artikla: Kohde

Tässä artikkelissa vahvistetaan ehdotuksen yleinen soveltamisala ja tarkoitus, joka on niiden sääntöjen vahvistaminen, joiden mukaisesti toimivaltainen oikeusviranomainen Euroopan unionissa voi eurooppalaisella esittämisen- tai säilyttämismääräyksellä määrätä unionissa palveluja tarjoavan esittämään tai säilyttämään sähköistä todistusaineistoa. Kyseisiä välineitä voidaan käyttää ainoastaan rajatylittävissä tilanteissa eli tilanteissa, joissa palveluntarjoaja on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon tai on edustettuna toisessa jäsenvaltiossa.

Tässä asetuksessa annetaan tutkintaviranomaisille lisää välineitä sähköisen todistusaineiston saamiseksi rajoittamatta kansallisessa lainsäädännössä jo vahvistettua valtaa velvoittaa niiden alueelle sijoittautuneita tai siellä edustettuna olevia palveluntarjoajia. Jos palveluntarjoaja on sijoittautunut samaan jäsenvaltioon tai edustettuna samassa jäsenvaltiossa, kyseisen jäsenvaltion viranomaisten on sovellettava kansallisia toimenpiteitä palveluntarjoajan velvoittamiseksi.

Eurooppalaisen esittämismääräyksen välityksellä pyydyt tiedot olisi toimitettava suoraan viranomaisille ilman, että viranomaiset siinä jäsenvaltiossa, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut tai jossa se on edustettuna, puuttuvat asiaan. Asetuksessa ei myöskään enää pidetä sijaintia ratkaisevana tekijänä, koska tietojen tallentaminen ei yleensä johda valvontaan sen valtion taholta, jonka alueella tiedot on tallennettu. Tallentamisesta päättää useimmissa tapauksissa pelkästään palveluntarjoaja liiketoiminnallisten näkökohtien perusteella²⁴.

Asetusta sovelletaan myös, jos palveluntarjoajat eivät ole sijoittautuneet tai eivät ole edustettuina unionissa mutta tarjoavat palvelujaan unionissa. Tätä käsitellään 3 artiklan 1 kohdassa.

Kun ehdotuksessa viitataan jäsenvaltioon sijoittautuneeseen tai siellä nimetyn laillisen edustajan välityksellä edustettuna olevaan palveluntarjoajaan, laillisen edustajan nimeäminen ei tätä asetusta sovellettaessa yksinään tarkoita palveluntarjoajan sijoittautumista.

Asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa muistutetaan, että tällä asetuksella ei muuteta velvoitetta kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artikkelissa vahvistettuja perusoikeuksia ja oikeusperiaatteita.

2 artikla: Määritelmät

Tässä artikkelissa esitetään säädöksessä käytetyt määritelmät.

Seuraavat palveluntarjoajat kuuluvat asetuksen soveltamisalaan: sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat, tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoajista ne, joiden osalta tietojen tallentaminen on olennainen osa käyttäjälle tarjottavaa palvelua, mukaan lukien verkkoyhteisöt siltä osin kuin niitä ei katsota sähköisiksi viestintäpalveluiksi, verkossa toimivat markkinapaikat, jotka helpottavat käyttäjiensä (esimerkiksi kuluttajien tai yritysten) välisiä transaktioita, ja muut verkkosisäntöintipalvelujen tarjoajat, sekä internetin verkkotunnus- ja numerointipalvelujen tarjoajat.

Asetuksen soveltamisala kattaa sähköiset viestintäpalvelut, sellaisina kuin ne on määritelty [eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä annetussa direktiivissä]. Kuluttajat ja yritykset käyttävät perinteisten televiestintäpalvelujen sijasta yhä enemmän uusia henkilöviestinnän mahdollistavia internet-välitteisiä palveluja, kuten VoIP-, pikaviestintä- ja

²⁴ Vaikutustenarviointi sisältää lisäselvityksiä.

sähköpostipalveluja. Kyseisten palvelujen ja myös verkkoyhteisöjen, kuten Twitterin ja Facebookin, jotka mahdollistavat käyttäjille sisällön jakamisen, olisi sen vuoksi kuuluttava tämän ehdotuksen soveltamisalaan.

Monissa tapauksissa tietoja ei enää tallenneta käyttäjän laitteelle, vaan ne ovat saatavilla pilvi-infrastruktuurin välityksellä, jolloin niihin voi periaatteessa päästä mistä tahansa. Palveluntarjoajien ei tarvitse olla sijoittautuneita kaikille lainkäyttöalueille tai niillä ei tarvitse olla palvelimia kaikilla lainkäyttöalueilla, vaan ne voivat käyttää keskitettyä hallinnointia ja hajautettuja järjestelmiä tietojen tallentamista ja palvelujen tarjoamista varten. Ne toimivat näin optimoidakseen kuorman tasaamisen ja lyhentääkseen viiveitä käyttäjien tietopyyntöihin vastaamisessa. Sisällöntarjontaverkostoja (CDN) käytetään yleensä nopeuttamaan sisällön tarjontaa kopioimalla useiden eri puolilla maailmaa sijaitsevien palvelimien sisältöä. Yritykset voivat siten tarjota sisältöä palvelimelta, joka on käyttäjää lähimpänä tai joka voi reitittää viestiliikenteen vähemmän ruuhkaisen verkon kautta. Tämän kehityksen huomioon ottamiseksi määritelmä kattaa pilvipalvelut ja muut verkkoyhteisöpalvelut, jotka tarjoavat monenlaisia resursseja kuten verkkoja, palvelimia tai muuta infrastruktuuria, tallennuspalveluja, sovelluksia ja palveluja, joiden avulla on mahdollista tallentaa tietoja eri tarkoituksiin. Asetusta sovelletaan myös digitaalisiin markkinapaikkoihin, jotka mahdollistavat kuluttajien ja/tai yritysten transaktiot verkkokaupassa tai palvelusopimusten välityksellä. Kyseiset transaktiot tapahtuvat verkossa toimivan markkinapaikan tai elinkeinonharjoittajan verkkosivustolla, joka käyttää markkinapaikan tarjoamia tietojenkäsittelypalveluja. Sen vuoksi tällä markkinapaikalla on hallussaan sähköistä todistusaineistoa, joka saattaa olla tarpeen rikosoikeudellisten menettelyjen aikana.

Palvelut, joissa tietojen tallentaminen ei ole olennainen osa käyttäjälle tarjottavaa palvelua, eivät kuulu ehdotuksen soveltamisalaan. Vaikka useimpiin palveluntarjoajien tarjoamiin palveluihin liittyy jonkinlainen tietojen tallentaminen erityisesti silloin, kun ne toimitetaan verkossa etänä, olemassa on myös palveluja, joissa tietojen tallentaminen ei ole olennainen osa vaan pelkkä oheistoiminto, kuten verkossa etänä tarjottavat oikeudelliset ja tekniset palvelut sekä arkkitehtuuri- ja kirjanpitoalvelut.

Internetinfrastruktuuripalvelujen tarjoajien, kuten verkkotunnusrekisterien ja niiden pitäjien sekä yksityisyys- ja välityspalvelujen tarjoajien, tai internetprotokollaosoitteiden alueellisten rekisterien hallussa olevilla tiedoilla voi olla merkitystä rikosoikeudellisissa menettelyissä, koska niiden avulla voidaan tunnistaa rikolliseen toimintaan osallistuneet yksilöt tai yhteisöt.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat saada eurooppalaisen esittämismääräyksen avulla seuraaviin tietoluokkiin kuuluvia tietoja: tilaajatiedot, verkkoyhteystiedot, transaktiotiedot (näistä kolmesta luokasta käytetään yhteisesti nimitystä ”muut kuin sisältötiedot”) ja tallennetut sisältötiedot. Tämä jako – verkkoyhteystietoja lukuun ottamatta – on olemassa monien jäsenvaltioiden lainsäädännössä ja myös EU:n ulkopuolisten maiden oikeudellisissa kehyksissä.

Kaikkiin tietoluokkiin sisältyy henkilötietoja, ja siksi niihin sovelletaan EU:n tietosuojasäännösten mukaisia takeita. Perusoikeuksiin kohdistuvan vaikutuksen voimakkuus vaihtelee tietoluokkien välillä, erityisesti yhtäältä tilaajatietojen ja toisaalta transaktio- ja sisältötietojen välillä. On olennaisen tärkeää, että kaikki kyseiset tietoluokat kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan. Tilaaaja- ja verkkoyhteystietojen avulla saadaan usein ensimmäiset johtolangat epäillyn henkilöllisyyttä selvittäessä, kun taas transaktio- ja sisältötiedoilla on eniten merkitystä todistusaineistona. Koska perusoikeuksiin puuttumisen aste vaihtelee, on

perusteltua asettaa eri ehdot tilaajatietojen saannille kuin transaktio- ja sisältötietojen saannille, kuten on tehty useissa asetuksen säännöksissä.

Verkkoyhteystiedot on tässä asetuksessa aiheellista määritellä omaksi tietoluokakseen. Verkkoyhteystietoja pyydetään samaan tarkoitukseen kuin tilaajatietoja eli käyttäjän tunnistamiseen, ja perusoikeuksiin puuttumisen aste on samaa luokkaa. Verkkoyhteystietoihin olisi sen vuoksi sovellettava samoja ehtoja kuin tilaajatietoihin. Siksi ehdotuksella otetaan käyttöön uusi tietoluokka, jonka tietoihin on suhtauduttava samalla tavalla kuin tilaajatietoihin, jos niitä hankitaan samaan tarkoitukseen.

Asetuksen 2 artiklassa määritellään jäsenvaltiot ja viranomaiset, jotka voisivat osallistua menettelyyn. Antavan viranomaisen määritelmä on 4 artiklassa.

Hätätilanteet ovat poikkeuksellisia tilanteita, jotka edellyttävät yleensä palveluntarjoajien oikea-aikaista reagointia ja joihin sovelletaan erityisehtoja. Sen vuoksi ne määritellään erikseen tässä artiklassa.

3 artikla: Soveltamisala

Tässä artiklassa määritellään ehdotuksen soveltamisala. Asetusta sovelletaan kaikkiin palveluntarjoajiin, jotka tarjoavat palveluja unionissa, mukaan lukien palveluntarjoajat, jotka eivät ole sijoittautuneet unioniin. Palvelujen aktiivinen tarjoaminen unionissa, ja kaikki siitä saatavat edut, ovat perusteena sille, että asetusta sovelletaan myös kyseisiin palveluntarjoajiin, mikä luo tasapuoliset toimintaedellytykset samoilla markkinoilla toimiville osapuolille. Jos asetusta ei sovellettaisi näihin palveluntarjoajiin, se loisi aukon, jota hyväksi käyttäen rikolliset voivat helposti kiertää asetuksen soveltamisalan.

Sen selvittämiseksi, tarjotaanko palveluja, viranomaisten on arvioitava, mahdollistaako palveluntarjoaja palvelujensa käytön oikeushenkilöille tai luonnollisille henkilöille yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa. Palvelun saavutettavuus (joka voi perustua myös palveluntarjoajan tai välittäjän verkkosivuston tai jonkin sähköpostiosoitteen tai muiden yhteystietojen, saavutettavuuteen) ei kuitenkaan saisi yksinään olla riittävä edellytys tämän asetuksen soveltamiselle. Sen vuoksi edellytetään olennaista yhteyttä kyseisiin jäsenvaltioihin, jotta voidaan varmistaa riittävä yhteys palveluntarjoajan ja sen alueen kanssa, jossa palveluja tarjotaan. Olennainen yhteys on olemassa, kun palveluntarjoaja on sijoittautunut yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Jos sijoittautumispaikkaa unionissa ei ole, olennaista yhteyttä unioniin olisi arvioitava joko sen perusteella, onko yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa merkittävä määrä käyttäjiä, tai sen perusteella, onko toiminta kohdennettu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Se, onko toiminta kohdennettu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, voidaan määritellä kaikkien asiaankuuluvien olosuhteiden perusteella, mukaan lukien sellaiset tekijät kuin kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti käytetty kieli tai valuutta. Toiminnan kohdentaminen johonkin jäsenvaltioon on pääteltävissä myös siitä, onko jokin sovellus saatavilla sen maan kansallisessa sovelluskaupassa, onko mainontaa tarjolla paikallistasolla tai kyseisessä jäsenvaltiossa käytettävällä kielellä, jäsenvaltiosta peräisin olevien henkilöiden palveluntarjoajan toiminnan aikana antamien tietojen hyödyntämisestä taikka asiakassuhteiden hoidosta, kuten asiakaspalvelun tarjoamisesta kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti käytettävällä kielellä. Olennainen yhteys on oletettavissa myös silloin, kun palveluntarjoaja suuntaa toimintansa yhteen tai useampaan jäsenvaltioon tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun asetuksen (EU) N:o 1215/2012 17 artiklan 1 kohdan c alakohdassa esitetyllä tavalla.

Eurooppalainen esittämismääräys ja eurooppalainen säilyttämismääräys ovat tutkintatoimenpiteitä, joita voidaan käyttää ainoastaan konkreettisia rikoksia koskevassa rikostutkinnassa tai rikosoikeudellisissa menettelyissä. Yhteys konkreettiseen tutkintaan erottaa ne ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä tai laissa säädetyistä tietojen säilyttämismääräyksistä ja varmistaa, että rikosoikeudellisissa menettelyissä sovelletaan menettelyllisiä oikeuksia. Toimivalta aloittaa tiettyä rikosta koskeva tutkinta on sen vuoksi edellytys asetuksen käytölle.

Lisäedellytyksenä on, että pyydettyjen tietojen on liityttävä palveluntarjoajan unionissa tarjoamiin palveluihin.

2 luku: Eurooppalainen esittämismääräys, eurooppalainen säilyttämismääräys ja määräyksen vahvistava todistus

4 artikla: Antava viranomainen

Kun eurooppalainen esittämismääräys tai säilyttämismääräys annetaan, oikeusviranomaisen olisi aina osallistuttava sen antamis- tai hyväksymisprosessiin. Transaktio- ja sisältötietoja koskevien esittämismääräysten tapauksessa vaaditaan tuomarin tai tuomioistuimen osallistumista. Tilaaja- ja verkkoyhteystietojen osalta määräyksen voi antaa myös syyttäjä.

5 artikla: Eurooppalaisen esittämismääräyksen antamisedellytykset

Asetuksen 5 artiklassa säädetään eurooppalaisen esittämismääräyksen antamisedellytyksistä. Antavan oikeusviranomaisen on arvioitava edellytykset.

Eurooppalainen esittämismääräys voidaan antaa vain, jos se on asianomaisessa tapauksessa tarpeellinen ja oikeasuhteinen. Lisäksi määräys olisi annettava vain, jos määräyksen antavassa valtiossa on vastaavassa kotimaisessa tilanteessa käytettävissä samankaltainen toimenpide.

Tilaaja- tai verkkoyhteystietoja koskevan esittämismääräyksen voi antaa kaikissa rikoksissa. Transaktio- ja sisältötietojen saamiseen olisi sovellettava tiukempia vaatimuksia niiden suuremman arkaluonteisuuden takia ja sen vuoksi, että kyseisiä tietoja koskevilla määräyksillä puututaan enemmän yksityisyyteen verrattuna tilaaja- ja verkkoyhteystietoihin. Määräyksiä voidaan sen vuoksi antaa ainoastaan sellaisten rikosten osalta, joista annetaan vähintään kolmen vuoden enimmäisvankeusrangaistus. Vankeusrangaistuksen enimmäiskeston perustuvan kynnysarvon asettaminen mahdollistaa yhdessä muiden ennakko- ja jälkiedellytysten ja takeiden kanssa suhteellisemmän lähestymistavan, jolla varmistetaan oikeasuhteisuuden ja asianosaisten henkilöiden oikeuksien kunnioittaminen.

Kynnysarvo ei saisi kuitenkaan vähentää välineen tehokkuutta ja sen käyttöä alan toimijoiden keskuudessa. Jäsenvaltiot soveltavat kansallisissa järjestelmissään erimittaisia enimmäisrangaistuksia. Kansalliset rikoslait poikkeavat toisistaan eikä niitä ole yhdenmukaistettu. Tämä koskee rikoksia ja niihin sovellettavia seuraamuksia. Kansallisen prosessioikeuden säännökset eroavat toisistaan myös transaktio- ja sisältötietojen hankintaan sovellettavien kynnysarvojen osalta: joissakin jäsenvaltioissa ei ole mitään tiettyä kynnysarvoa, toisissa on luettelo, jossa kynnysarvot määritetään eri rikosten osalta. Kolmen vuoden kynnysarvo rajaa välineen soveltamisalan vakavampiin rikoksiin vaikuttamatta kohtuuttomasti välineen käyttömahdollisuuksiin alan toimijoiden keskuudessa. Tämän kynnysarvon ulkopuolelle jäävät monenlaiset rikokset riippuen jäsenvaltion rikoslaista (esimerkiksi joissakin jäsenvaltioissa osallistuminen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan ja sieppauksiin, mutta myös rikokset, kuten varkaudet, petokset ja väkivalta, joiden

osalta rajatylittävän esittämismääräyksen käyttö arkaluonteisemman tiedon saamiseksi voidaan katsoa olevan suhteetonta). Toisaalta kolmen vuoden kynnysarvoa sovelletaan rikoksiin, jotka edellyttävät tehokkaampaa lähestymistapaa, kuten kuuluminen rikollisjärjestöön, terroristiryhmien rahoitus, rikollisjärjestön tukeminen tai mainostaminen, kouluttautuminen terroritekoihin, tietyt terroristisessa tarkoituksessa tehdyt rikokset, terroristisessa tarkoituksessa tehtävien rikosten valmistelu tai panttivangin ottamisen valmistelu. Jos jäsenvaltiot soveltaisivat korkeampaa kynnysarvoa, nämä rikokset jäisivät soveltamisalan ulkopuolelle. Tämä kynnysarvo on valittu varmistamaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta tasapaino rikostutkinnan tehokkuuden ja oikeuksien ja oikeasuhteisuuden suojelemisen välillä. Kynnysarvon etuna on myös se, että sitä on helpompi soveltaa käytännössä.

Transaktio- tai sisältötietoja koskevia määräyksiä voidaan antaa myös säännöksessä lueteltujen erityisten yhdenmukaistettujen rikosten osalta, joita koskeva todistusaineisto on yleensä saatavilla lähinnä vain sähköisessä muodossa. Tämän perusteella asetusta voidaan soveltaa myös tapauksissa, joissa vapausrangaistuksen enimmäismäärä on alle mainitun kynnysarvon; muuten kyseisiä rikoksia ei voitaisi tutkia asianmukaisesti, mikä saattaisi johtaa rankaisemattomuuteen. Rikoksia koskevat erityissäännökset sisältyvät seuraaviin säädöksiin: i) neuvoston puitepäättös 2001/413/YOS muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta, ii) direktiivi 2011/92/EU lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2004/68/YOS korvaamisesta ja iii) direktiivi 2013/40/EU tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäättöksen 2005/222/YOS korvaamisesta. Määräyksiä voidaan antaa myös rikosten osalta, jotka luetellaan terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäättöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta annetussa direktiivissä 2017/541/EU. Joihinkin näistä rikoksista sovelletaan vähintään yhden vuoden enimmäiskynnystä, toisiin kahden vuoden, mutta minkään rikoksen osalta enimmäiskynnys ei ole alle yhden vuoden.

Artiklassa vahvistetaan myös eurooppalaiseen esittämismääräykseen sisältyvät pakolliset tiedot, jotta palveluntarjoaja voi tunnistaa ja esittää pyydyt tiedot. Toimenpiteen perustelu sen tarpeellisuudella ja oikeasuhteisuudella on myös osa eurooppalaista esittämismääräystä.

Eurooppalainen esittämismääräys pannaan täytäntöön eurooppalaisen esittämismääräyksen vahvistavalla todistuksella, jäljempänä 'EPOC-todistus' (ks. 8 artikla), joka käännetään ja lähetetään palveluntarjoajalle. EPOC-todistuksessa on samat pakolliset tiedot kuin itse määräyksessä, mutta ei toimenpiteen tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden perusteluja tai muita asian yksityiskohtia.

Tilanteissa, joissa pyydyt tiedot on tallennettu tai niitä on käsitelty osana palveluntarjoajan yritykselle tarjoamaa infrastruktuuria, tyypillisesti verkkosäätö- tai ohjelmistopalvelujen tapauksessa, yrityksen itse olisi oltava tutkintaviranomaisten pyynnön ensisijainen vastaanottaja. Tämä saattaa edellyttää eurooppalaista tutkintamääräystä tai keskinäistä oikeusapua koskevaa menettelyä, jos yritys ei ole tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva palveluntarjoaja. Palveluntarjoajalle voidaan antaa eurooppalainen esittämismääräys vain, jos pyynnön esittäminen yritykselle ei ole asianmukaista erityisesti siinä tapauksessa, että on olemassa riski tutkinnan vaarantumisesta esimerkiksi silloin, kun yritys itse on tutkinnan kohteena.

Ennen eurooppalaisen esittämismääräyksen antamista antavan viranomaisen on myös otettava huomioon mahdolliset palveluntarjoajan jäsenvaltiossa sovellettavan lainsäädännön mukaiset

erioikeudet ja vapaudet sekä vaikutukset kyseisen jäsenvaltion olennaisiin etuihin, kuten kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen. Tämän säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että erioikeudet ja vapaudet, joilla suojellaan palveluntarjoajan jäsenvaltiossa pyydettyjä tietoja, otetaan huomioon määräyksen antavassa valtiossa erityisesti silloin, kun ne tarjoavat paremman suojan kuin määräyksen antavan valtion lainsäädäntö.

6 artikla: Eurooppalaisen säilyttämismääräyksen antamisedellytykset

Eurooppalaiseen säilyttämismääräykseen sovelletaan samanlaisia edellytyksiä kuin eurooppalaiseen esittämismääräykseen. Se voidaan antaa kaikkien rikosten osalta 6 artiklassa säädettyjen muiden edellytysten mukaisesti. Sen tavoitteena on estää tietojen poistaminen, tuhoaminen tai muuttaminen tilanteissa, joissa tietojen saaminen voi kestää kauemmin esimerkiksi siksi, että niiden esittämiseen käytetään oikeudellisen yhteistyön kanavia. Koska eurooppalainen tutkintamääräys voidaan yleensä antaa kaikkien rikosten osalta rajoittamatta sitä kynnysarvoihin, eurooppalaista säilyttämismääräystä ei myöskään rajoiteta. Muuten tämä väline ei olisi tehokas. Jotta tutkintaviranomaiset pystyvät toimimaan nopeasti ja koska asianomainen tiedon esittamispyyntö tulee olemaan pyyntö, jossa kaikkia edellytyksiä tarkastellaan uudelleen, eurooppalaisen säilyttämismääräyksen antajana tai hyväksyjänä voi toimia myös syyttäjä.

7 artikla: Eurooppalaisen esittämismääräyksen ja eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vastaanottaja

Eurooppalainen esittämismääräys ja eurooppalainen säilyttämismääräys olisi osoitettava palveluntarjoajan nimeämälle lailliselle edustajalle todistusaineiston hankkimiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä yhdenmukaisista säännöistä laillisten edustajien nimeämiseksi todistusaineiston keräämistä varten rikosoikeudellisissa menettelyissä annetun direktiivin mukaisesti. Määräykset toimitetaan EPOC-todistuksen tai eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vahvistavan todistuksen, jäljempänä 'EPOC-PR-todistus', muodossa 8 artiklan mukaisesti. Laillinen edustaja on vastuussa niiden vastaanotosta ja oikea-aikaisesta ja täysimääräisestä toimeenpanosta. Tämä jättää palveluntarjoajille mahdollisuuden valita, miten ne järjestävät jäsenvaltion viranomaisten määräämien tietojen esittämisen.

Jos laillista edustajaa ei ole nimetty, määräykset voi osoittaa mihin tahansa palveluntarjoajan sijoittautumispaikkaan unionissa. Tällaisella varajärjestelyllä varmistetaan järjestelmän toimivuus silloin, kun palveluntarjoaja ei ole (vielä) nimennyt laillista edustajaa esimerkiksi silloin, kun direktiivin nojalla ei ole olemassa velvollisuutta nimetä laillista edustajaa, koska palveluntarjoajat ovat sijoittautuneet vain yhteen jäsenvaltioon ja toimivat ainoastaan siellä, tai tapauksissa, joissa velvollisuus nimetä laillinen edustaja ei ole vielä voimassa ennen direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevaa määräaika.

Jos laillinen edustaja ei noudata eurooppalaista esittämis- tai säilyttämismääräystä, on olemassa kaksi tilannetta, jolloin antava viranomainen voi osoittaa määräyksen mihin tahansa palveluntarjoajan sijoittautumispaikkaan unionissa: 9 artiklan 2 kohdassa määritellyissä hätätapauksissa ja tapauksissa, joissa laillinen edustaja ei noudata 9 ja 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan ja joissa antava viranomainen katsoo, että on olemassa selvä tietojen menetyksen riski.

8 artikla: Eurooppalaisen esittämis- ja säilyttämismääräyksen vahvistava todistus

Määräykset toimitetaan vastaanottajalle EPOC- ja EPOC-PR -todistuksilla 7 artiklan mukaisesti. Todistusten mallit ovat asetuksen liitteissä I ja II. Todistukset on käännettävä

jollekin sen jäsenvaltion viralliselle kielelle, jossa vastaanottaja sijaitsee. Palveluntarjoaja voi ilmoittaa, että määräykset hyväksytään myös muilla unionin virallisilla kielillä. Todistusten tarkoituksena on antaa kaikki tarvittavat tiedot toimitettavaksi vastaanottajalle standardoidussa muodossa siten, että minimoidaan virheet, tunnistetaan tiedot helposti ja vältetään mahdollisimman paljon vapaata tekstiä ja näin ollen vähennetään käännöskustannuksia. Toimenpiteen tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden perusteluja tai muita asian yksityiskohtia ei sisällytetä todistukseen, jotta tutkinta ei vaarantuisi. Perusteluja ja yksityiskohtia tarvitaan näin ollen vain osana määräystä, jotta epäilty voi niiden nojalla riitauttaa määräyksen rikollisoikeudellisen menettelyn aikana.

Jotkin palveluntarjoajat ovat jo ottaneet käyttöön alustoja lainvalvontaviranomaisten pyyntöjä varten. Asetus ei estä näiden alustojen käyttöä, koska se tarjoaa monia etuja, mukaan lukien mahdollisuuden helppoon tunnistamiseen ja tietojen turvalliseen lähettämiseen. Näiden alustojen on kuitenkin sallittava EPOC- ja EPOC-PR -todistusten lähettäminen liitteissä I ja II säädettyssä muodossa ilman määräystä koskevien lisätietojen pyytämistä.

Jäsenvaltioiden tai unionin elinten käyttöön ottamat alustat voivat myös tarjota turvallisia tiedontoimituskanavia ja helpottaa määräysten aitouden toteamista ja tilastojen keruuta. eCodex- ja Sirius -alustojen mahdollista laajentamista olisi harkittava, jotta palveluntarjoajiin saataisiin turvallinen yhteys EPOC- ja EPOC-PR -todistusten lähettämistä ja tarvittaessa palveluntarjoajien antamia vastauksia varten.

9 artikla: EPOC-todistuksen toimeenpano

Asetuksen 9 artiklassa vastaanottajat velvoitetaan vastaamaan EPOC-todistuksiin ja säädetään pakollisista määräaajoista. Tavanomainen määräaika on 10 päivää, mutta viranomaiset voivat perustelluissa tapauksissa asettaa lyhyemmän määräajan. Kuuden tunnin määräaikaa sovelletaan hätätapauksissa, jotka määritellään tilanteiksi, joissa henkilön henkeen tai ruumiilliseen koskemattomuuteen taikka elintärkeään infrastruktuuriin kohdistuu välitön uhka.

Säännöksessä varmistetaan myös mahdollisuus vastaanottajan ja antavan viranomaisen väliseen vuoropuheluun. Jos EPOC-todistus on puutteellinen, selkeästi virheellinen tai ei sisällä riittävästi tietoja, jotta palveluntarjoaja voi panna EPOC-todistuksen toimeen, vastaanottaja ottaa yhteyttä antavaan viranomaiseen ja pyytää selvitystä käyttäen liitteessä III olevaa lomaketta. Vastaanottaja ilmoittaa myös antavalle viranomaiselle, jos se ei voi antaa tietoja ylivoimaisen esteen tai tosiasiallisen mahdottomuuden takia. Tämä on tilanne, jos esimerkiksi henkilö, jonka tietoja pyydetään, ei ollut kyseisen palvelun asiakas, tai yksityisyyden suojaan liittyvien velvollisuuksien vuoksi palveluntarjoaja on tuhonnut tiedot laillisesti ennen kuin se tai sen laillinen edustaja vastaanotti määräyksen. Antavan viranomaisen on oltava tietoinen näistä olosuhteista, jotta se voi reagoida nopeasti, mahdollisesti kerätä sähköisen todistusaineiston toiselta palveluntarjoajalta ja estää antavaa viranomaista aloittamasta täytäntöönpanomenettelyä, kun siinä ei olisi järkeä.

Jos vastaanottaja ei muista kuin edellä mainituista syistä toimita pyydettyjä tietoja lainkaan, ei toimita niitä täydellisinä tai ei toimita niitä määräajassa, sen on ilmoitettava kyseiset syyt antavalle viranomaiselle liitteessä III esitettyä lomaketta käyttäen. Vastaanottajat voivat näin ollen esittää kaikki EPOC-todistuksen toimeenpanoon liittyvät kysymykset antavalle viranomaiselle. Antavan viranomaisen on näin ollen mahdollista korjata EPOC-todistus tai harkita sitä uudelleen varhaisessa vaiheessa ennen täytäntöönpanovaihetta.

Jos tietoja ei esitetä välittömästi ja erityisesti jos vastaanottajan ja antavan viranomaisen välillä on aloitettu vuoropuhelu, mikä merkitsee sitä, että 9 artiklan 1 kohdassa säädettyjä määräaikoja ei enää sovelleta, palveluntarjoajalla on EPOC-todistuksen vastaanotettuaan velvollisuus säilyttää tiedot niiden häviämisen estämiseksi edellyttäen, että tiedot voidaan tunnistaa. Tietojen säilyttäminen voi perustua selvennettyyn EPOC-todistukseen tai myöhempään keskinäistä oikeusapua tai eurooppalaista tutkintamääräystä koskevaan pyyntöön, joka lähetetään alkuperäisen EPOC-todistuksen sijasta.

10 artikla: EPOC-PR-todistuksen toimeenpano

EPOC-PR -todistuksen toimeenpano edellyttää määräystä vastaanottaessa saatavilla olleiden tietojen säilyttämistä. Palveluntarjoajan olisi säilytettävä tiedot niin kauan kuin on tarpeen, jotta tiedot voidaan esittää pyydettyä edellyttäen, että antava viranomainen vahvistaa 60 päivän kuluessa määräyksen antamisesta, että se on sittemmin laatinut esittämispyyntö. Sen edellytyksenä on, että on toteutettu edes joitakin muodollisia toimenpiteitä, esimerkiksi lähetetty keskinäistä oikeusapua koskeva pyyntö käännettäväksi.

Toisaalta säilyttämispyyntöjä olisi esitettävä tai ne olisi pidettävä voimassa vain niin kauan kuin se on tarpeen, jotta voidaan myöhemmin tehdä kyseisten tietojen esittämispyyntö. Tarpeettoman tai liian pitkäaikaisen säilyttämisen estämiseksi eurooppalaisen säilyttämismääräyksen antaneen viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle heti, kun tehdään päätös olla antamatta esittämismääräystä tai päätös peruuttaa esittämismääräys tai oikeudellista yhteistyötä koskeva pyyntö.

Tässä säännöksessä varmistetaan myös mahdollisuus vastaanottajan ja antavan viranomaisen väliseen vuoropuheluun samoin kuin 9 artiklan säännöksissä. Jos EPOC-PR -todistus on puutteellinen, selkeästi virheellinen tai ei sisällä riittävästi tietoja, jotta palveluntarjoaja voi panna sen toimeen, vastaanottajan on otettava yhteyttä antavaan viranomaiseen ja pyytää selvitystä käyttäen liitteessä III olevaa lomaketta. Vastaanottajan on ilmoitettava myös antavalle viranomaiselle, jos se ei voi antaa tietoja olosuhteissa, joiden katsotaan muodostavan ylivoimaisen esteen tai tosiasiallisen mahdottomuuden, taikka muun syyn takia.

11 artikla: Luottamuksellisuus ja käyttäjätiedot

Tutkinnan luottamuksellisuutta, johon kuuluu se, että on esitetty määräys tietojen saamiseksi, on suojeltava. Tämä artikla on saanut vaikutteita eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetun direktiivin 19 artiklasta. Siinä säädetään vastaanottajan ja palveluntarjoajan, jos ne eivät ole yksi ja sama, velvollisuudesta säilyttää EPOC-todistuksen tai EPOC-PR-todistuksen luottamuksellisuus erityisesti pidättäytymällä ilmoittamasta asiasta henkilölle, jonka tietoja pyydetään, antavan viranomaisen sitä pyytäessä rikostutkinnan suojelemiseksi yleisen tietosuojasetuksen 23 artiklan mukaisesti.

Toisaalta on tärkeää, myös oikeussuojakeinojen käyttämisen osalta, että henkilölle, jonka tietoja pyydetään, ilmoitetaan asiasta. Jos palveluntarjoaja ei tee tätä antavan viranomaisen pyynnöstä, antavan viranomaisen on ilmoitettava asiasta kyseiselle henkilölle lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta annetun direktiivin 13 artiklan mukaisesti sitten, kun ei enää ole riskiä tutkinnan vaarantumisesta, ja ilmoitettava käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista. Koska eurooppalaisessa säilyttämismääräyksessä henkilön oikeuksiin puututaan vähemmän, siinä ei anneta kyseisiä tietoja, mutta eurooppalaisen esittämismääräyksen tapauksessa ne annetaan.

12 artikla: Kustannusten korvaaminen

Palveluntarjoajat voivat vaatia korvausta kustannuksista määräyksen antavalta valtiolta, jos se on määräyksen antavan valtion kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista samankaltaisissa kotimaisissa tapauksissa kotimaisten määräysten osalta, määräyksen antavan valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tällä varmistetaan niiden palveluntarjoajien, joille on osoitettu kotimainen määräys, ja niiden palveluntarjoajien, joille sama jäsenvaltio on osoittanut EPOC-todistuksen, yhdenvertainen kohtelu siinä tapauksessa, että kyseinen jäsenvaltio on päättänyt antaa tietyille palveluntarjoajille korvauksen. Toisaalta ehdotetulla asetuksella ei yhdenmukaisteta kustannusten korvaamista, koska jäsenvaltiot ovat tehneet siltä osin erilaisia valintoja.

Palveluntarjoaja voi hakea kustannusten korvaamista joko suoraan tai laillisen edustajansa kautta. Kustannukset voidaan korvata vain kerran.

3 luku: Seuraamukset ja täytäntöönpano

13 artikla: Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia sakkoja tapauksissa, joissa palveluntarjoajat eivät noudata 9, 10 ja 11 artiklassa säädettyjä velvollisuuksiaan. Edellä sanottu ei kuitenkaan rajoita rikosoikeudellisten seuraamusten määräämisestä kyseisissä tilanteissa annettujen kansallisten lakien soveltamista.

14 artikla: Täytäntöönpanomenettely

Jos määräyksiä ei noudateta, 14 artiklassa säädetään menettelystä, jolla määräykset pannaan täytäntöön siinä jäsenvaltiossa, jossa toimitetun todistuksen vastaanottaja sijaitsee. Alkuperäisestä vastaanottajasta riippuen kyseessä on joko palveluntarjoajan tai sen laillisen edustajan jäsenvaltio. Antava viranomainen siirtää määräyksen kokonaisuudessaan, mukaan lukien tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevat perustelut, yhdessä sen vahvistavan todistuksen kanssa täytäntöönpanevan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, joka panee sen täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti soveltaen tarvittaessa 13 artiklassa mainittuja seuraamuksia. Jos määräys toimitetaan täytäntöönpanoa varten täytäntöönpanevalle valtiolle, täytäntöönpaneva viranomainen voi antavaa viranomaista kuultuaan päättää olla tunnustamatta määräystä tai panematta sitä täytäntöön, jos se määräystä vastaanottaessaan katsoo, että jokin määräyksen vastustamisperusteista täyttyy. Lisäksi jos täytäntöönpanomenettely on aloitettu, vastaanottaja voi itse ilmaista täytäntöönpanevalle viranomaiselle vastustavansa määräystä. Vastaanottaja voi tehdä tämän minkä tahansa perusteen nojalla, ei kuitenkaan kun kyseessä ovat erioikeudet ja vapaudet, mutta tapauksissa, joissa on ilmeistä, että määräystä ei ole antanut tai hyväksynyt toimivaltainen viranomainen tai joissa määräyksen noudattaminen selvästi rikkoo Euroopan unionin perusoikeuskirjaa tai on selvästi perusteetonta. Esimerkiksi määräys, jolla pyydetään sisältötietoja määrittelemättömästä ihmisryhmästä jollain maantieteellisellä alueella tai ilman yhteyttä konkreettiseen rikosoikeudelliseen menettelyyn, ei selvästikään täyttäisi eurooppalaisen esittämismääräyksen antamisedellytyksiä, joista säädetään tässä asetuksessa ja jotka ovat ilmeisiä jo todistuksen sisällön perusteella. Muihin perusteisiin voi vedota ainoastaan henkilö, jonka tietoja pyydetään, määräyksen antavassa valtiossa sovellettavien oikeussuojakeinojen puitteissa (ks. jäljempänä 17 artikla). Palveluntarjoajilla on lisäksi oltava oikeussuojakeinoja vastustaa täytäntöönpanevan viranomaisen päätöstä määrätä sille seuraamuksia.

Täytäntöönpanomenettelyssä on useita määräaikoja, jotta täytäntöönpaneva viranomainen ja antava viranomainen voivat välttää lisäviivästyksset menettelyn aikana.

4 luku: Oikeussuojakeinot

15 ja 16 artikla: Uudelleentarkastelumenettely kolmannen maan lainsäädännöstä johtuvien ristiriitaisten velvoitteiden tapauksessa

Asetuksen 15 ja 16 artiklassa säädetään uudelleentarkastelumenettelystä siinä tapauksessa, jos palveluntarjoajiin, joiden päätoimipaikka on kolmannessa maassa, kohdistuu ristiriitaisia velvoitteita. Kyseiset säännökset on myös erittäin tärkeitä yksilön oikeuksien suojan ja kansainvälisen kohteliaisuuden varmistamisessa. Niissä asetetaan korkeat vaatimukset, joilla pyritään kannustamaan kolmansia maita säätämään samantasoinen suoja. Päinvastaisessa tilanteessa, jossa kolmannen maan viranomaiset pyrkivät saamaan EU:n kansalaisia koskevia tietoja EU:n palveluntarjoajalta, unionin tai jäsenvaltioiden perusoikeuksia suojaavassa lainsäädännössä, kuten EU:n tietosuoja säännöstössä, voidaan estää tietojen luovuttaminen. Euroopan unioni odottaa kolmansien maiden noudattavan tällaisia kieltoja kuten niitä noudatetaan tässä ehdotuksessa.

Vastaanottaja voi käynnistää 15 artiklassa säädetyn menettelyn, jos eurooppalaisen esittämismääräyksen noudattaminen olisi ristiriidassa kolmannen maan lakien kanssa, joilla kielletään asianomaisten tietojen luovuttaminen sillä perusteella, että se on tarpeen joko asianomaisten henkilöiden perusoikeuksien taikka kyseisen kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyvien olennaisten etujen suojelemiseksi. Vastaanottajan on ilmoitettava antavalle viranomaiselle perustellulla vastalauseella ne perusteet, joiden nojalla se katsoo, että on olemassa ristiriitaisia velvoitteita. Perusteltu vastalause ei voi perustua siihen tosiasiaan, että kyseisen kolmannen maan laissa ei ole samankaltaisia säännöksiä eikä ainoastaan siihen seikkaan, että kyseiset tiedot on tallennettu kolmannessa maassa. Perusteltu vastalause esitetään 9 artiklan 5 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti, joka koskee sen ilmoittamista, että määräystä ei aiota noudattaa, käyttäen liitteessä III olevaa lomaketta.

Antavan viranomaisen on tarkasteltava omaa määräystään uudelleen perustellun vastalauseen perusteella. Jos antava viranomainen haluaa peruuttaa määräyksen, menettely päättyy. Jos antava viranomainen haluaa vahvistaa määräyksen, asia siirretään sen jäsenvaltion toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuin arvioi perustellun vastalauseen perusteella ja ottaen huomioon kaikki asiaa koskevat merkitykselliset tosiseikat, sovelletaanko kolmannen maan lakia käsiteltävässä asiassa, ja jos sovelletaan, onko kyseisessä asiassa olemassa ristiriitatilanne. Arviota tehdessään tuomioistuimen olisi otettava huomioon, pyritäänkö kyseisellä kolmannen maan lailla selvästi suojelemaan muita etuja vai onko sen tavoitteena suojata laitonta toimintaa lainvalvontaviranomaisten pyynnöiltä rikostutkinnan yhteydessä sen sijaan, että sillä pyritäisiin suojelemaan perusoikeuksia tai kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyviä olennaisia etuja.

Jos tuomioistuin päättää, että on olemassa ristiriitaisia velvoitteita, jotka johtuvat henkilöiden perusoikeuksien tai kyseisen kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyvien olennaisten etujen suojelemista koskevista laeista, tuomioistuimen on pyydettävä lausuntoa kyseiseltä kolmannelta maalta sen kansallisten keskusviranomaisten kautta. Jos asiasta kuultu kolmas maa vahvistaa ristiriitatilanteen olemassaolon ja vastustaa määräyksen toimeenpanoa, tuomioistuimen on peruutettava määräys.

Jos ristiriitatilanne johtuu muusta kolmannen maan lainsäädännöstä, jossa ei suojella yksilön perusoikeuksia eikä kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyviä

olennaisia etuja, tuomioistuin tekee päätöksensä punnitsemalla määräyksen vahvistamisen etuja ja haittoja.

Jäljempänä 9 artiklassa asetettuja edellytyksiä, erityisesti 9 artiklan 6 kohdassa kuvattuja säilyttämismääräyksiä, sovelletaan myös tilanteissa, joissa esiintyy kolmannen maan laista johtuvia ristiriitaisia velvoitteita. Jos tuomioistuin päättää, että määräys on vahvistettava, antavalle viranomaiselle ja palveluntarjoajalle ilmoitetaan asiasta, jotta ne voivat panna sen toimeen. Jos määräys kumotaan, voidaan antaa erillinen eurooppalainen säilyttämismääräys tietojen saatavuuden varmistamiseksi, jos ne mahdollista hankkia keskinäistä oikeusapua koskevalla pyynnöllä.

Koska eurooppalainen säilyttämismääräys ei itsessään johda tietojen luovuttamiseen eikä näin ollen aiheuta samanlaisia ongelmia, uudelleentarkastelumenettely rajataan koskemaan eurooppalaista esittämismääräystä.

17 artikla: Tehokkaat oikeussuojakeinot

Tällä säännöksellä varmistetaan, että henkilöillä, joihin eurooppalainen esittämismääräys kohdistuu, on käytössään tehokkaat oikeussuojakeinot. Näitä oikeussuojakeinoja käytetään määräyksen antavassa valtiossa sen kansallisen lain mukaisesti. Epäiltyjen ja syytettyjen osalta oikeussuojakeinoja käytetään yleensä rikosoikeudellisen menettelyn kuluessa. Erityisiä oikeussuojakeinoja ei ole käytettävissä eurooppalaisen säilyttämismääräyksen osalta, joka itsessään ei salli tietojen luovuttamista muuten kuin silloin, kun sitä seuraa eurooppalainen esittämismääräys tai muu väline, jonka johdosta tiedot luovutetaan, jolloin käyttöön voidaan ottaa erityiset oikeussuojakeinot.

Henkilöllä, jonka tietoja pyydettiin, mutta joka ei ole epäilty tai syytetty rikosoikeudellisessa menettelyssä, on myös oikeus oikeussuojakeinoihin määräyksen antavassa valtiossa. Mikään näistä oikeuksista ei rajoita lainvalvontatarkoituksessa käsiteltävien henkilötietojen suojasta annetussa direktiivissä ja yleisessä tietosuojasetuksessa säädettyjen oikeussuojakeinojen käyttöä.

Toisin kuin mitä palveluntarjoajien osalta on säädetty, asetuksessa ei rajoiteta mahdollisia perusteita, joihin vedoten kaikki nämä henkilöt voivat riitauttaa määräyksen laillisuuden. Perusteluihin kuuluvat määräyksen tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus.

Oikeussuojakeinojen käyttö määräyksen antavassa valtiossa ei rasita asianomaisia henkilöitä suhteettomalla tavalla. Kuten sellaisten määräysten osalta, jotka pannaan täytäntöön muiden oikeudellisen yhteistyön muotojen avulla, määräyksen antavan valtion tuomioistuimet ovat parhaassa asemassa tarkastelemaan omien viranomaistensa antaman eurooppalaisen esittämismääräyksen laillisuutta ja arviomaan sen yhteensopivuutta omien kansallisten lakiansa kanssa. Vastaanottajat voivat lisäksi täytäntöönpanovaiheen aikana vastustaa erikseen EPOC- tai EPOC-PR-todistuksen täytäntöönpanoa isäntäjäsenvaltiossaan asetuksessa lueteltujen perusteiden perusteella (ks. edellä 14 artikla).

18 artikla: Vastaanottajavaltion lainsäädäntöön perustuvien vapauksien ja erioikeuksien takaaminen

Tässä säännöksessä pyritään samaan tavoitteeseen kuin 5 artiklan 7 kohdassa sen varmistamiseksi, että erioikeudet ja vapaudet, joilla suojellaan palveluntarjoajan jäsenvaltiossa haettuja tietoja, sekä kyseisen jäsenvaltion olennaiset edut, kuten kansallinen turvallisuus tai puolustus, otetaan huomioon määräyksen antavassa valtiossa erityisesti, jos

kyseisten jäsenvaltioiden välillä on eroja. Asetuksen 18 artiklassa säädetään, että määräyksen antavan valtion tuomioistuimen on otettava ne huomioon ikään kuin niistä olisi säädetty kyseisen valtion kansallisessa lainsäädännössä. Koska jäsenvaltioiden välillä on eroja todistusaineiston merkityksellisyyden ja hyväksyttävyyden arvioinnissa, säännöksessä jätetään joustovaraa sen suhteen, miten tuomioistuimet ottavat ne huomioon.

5 luku: Loppusäännökset

19 artikla: Seuranta ja raportointi

Tässä artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot ilmoittavat asetuksen soveltamiseen liittyvät tiedot komission avustamiseksi sen 24 artiklan mukaisten tehtävien hoitamisessa. Komissio laatii yksityiskohtaisen ohjelman tämän asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten seuraamiseksi.

20 artikla: Todistusten ja lomakkeiden muuttaminen

Tämän ehdotuksen liitteissä I, II ja III olevat todistukset ja lomakkeet helpottavat EPOC- ja EPOC-PR-todistusten toimeenpanoa. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että mahdolliseen tarpeeseen parantaa todistusten ja lomakkeiden sisältöä voidaan jatkossa reagoida mahdollisimman nopeasti. Kolmen liitteen muuttaminen tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ei vastaa tätä vaatimusta, ja liitteet eivät ole lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävän säädöksen keskeisiä osia, sillä tärkeimmät osat määritellään 8 artiklassa. Sen vuoksi 20 artiklassa säädetään muutosten tekemisestä nopeammin ja joustavammin delegoiduilla säädöksillä.

21 artikla: Siirretyn säädösvallan käyttäminen

Artiklassa vahvistetaan edellytykset, joiden täytyessä komissiolla on toimivalta antaa delegoituja säädöksiä tarvittavien muutosten tekemiseksi ehdotuksen liitteenä oleviin todistuksiin ja lomakkeisiin. Artiklassa vahvistetaan vakio menettely tällaisten delegoitujen säädösten hyväksymistä varten.

22 artikla: Ilmoitukset

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle toimivaltaiset antavat ja täytäntöönpanevat viranomaiset sekä tuomioistuimet, jotka ovat toimivaltaisia käsittelemään palveluntarjoajien perusteltuja vastalauseita lainvalintatilanteessa.

23 artikla: Suhde eurooppalaisiin tutkintamääräyksiin

Tässä säännöksessä täsmennetään, että asetus ei estä jäsenvaltioiden viranomaisia määräämästä eurooppalaisia tutkintamääräyksiä direktiivin 2014/41/EU mukaisesti sähköisen todistusaineiston saamista varten.

24 artikla: Arviointi

Tässä säännöksessä säädetään, että komission on arvioitava tätä asetusta komission paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti ja 13. huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen

sopimuksen²⁵ 22 kohdan nojalla. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle arvioinnin tulokset, mukaan lukien arvion tarpeesta laajentaa asetuksen soveltamisalaa koskemaan palveluja, joita ei vielä ole katettu mutta jotka saattavat tulla tutkinnan kannalta merkityksellisemmiksi, viiden vuoden kuluttua ehdotetun asetuksen voimaantulosta.

25 artikla: Voimaantulo

Ehdotettu asetusta tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Tätä asetusta sovelletaan kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulopäivästä.

²⁵ Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehty toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä, EUVL L 123, 12.5.2006, s. 1.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevista eurooppalaisista esittamis- ja säilyttämismääräyksistä**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²⁶,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta. Tällaisen alueen asteittain luomiseksi unionin on toteutettava rikosoikeudelliseen yhteistyöhön liittyviä toimenpiteitä. Kyseinen yhteistyö perustuu tuomioistuinten tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen, jota on Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 pidetystä Eurooppa-neuvoston kokouksesta lähtien yleisesti pidetty rikosoikeudellisen yhteistyön kulmakivenä unionissa.
- (2) Toimenpiteet sähköisen todistusaineiston hankkimiseksi ja säilyttämiseksi ovat yhä tärkeämpiä rikostutkinnan ja syytteenpanon mahdollistamiseksi kaikkialla unionissa. Tehokkaat mekanismit sähköisen todistusaineiston hankkimiseksi ovat rikosten torjunnan kannalta olennaisia edellyttäen, että samalla kunnioitetaan kaikilta osin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja periaatteita, sellaisina kuin ne on kirjattu perussopimukseen, erityisesti tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteita, oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä, tietosuojaa, kirjesalaisuutta ja yksityisyyttä.
- (3) Brysselin terrori-iskujen johdosta 22 päivänä maaliskuuta 2016 annetussa oikeus- ja sisäasiainministereiden ja unionin toimielinten edustajien yhteisessä lausumassa korostettiin tarvetta löytää ensi tilassa keinot sähköisen todistusaineiston turvaamiseksi ja hankkimiseksi nykyistä nopeammin ja tehokkaammin sekä laatia käytännön toimenpiteitä asian edistämiseksi.
- (4) Neuvoston 9 päivänä kesäkuuta 2016 antamissa päätelmissä korostettiin sitä, miten on entistä tärkeämpää voida käyttää sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja suojella kybertoimintaympäristöä väärinkäytöltä ja rikolliselta

²⁶

EUVL C , , s. .

toiminnalta talouksien ja yhteiskuntien edun nimissä. Siksi lainvalvonta- ja oikeusviranomaisilla on oltava tehokkaat välineet tutkia kybertoimintaympäristöön liittyviä rikoksia ja nostaa niistä syyte.

- (5) Resilienssistä, pelotteesta ja puolustuksesta 13 päivänä syyskuuta 2017 annetussa yhteisessä tiedonannossa²⁷ komissio totesi, että kyberrikosten tehokas tutkinta ja niistä syytteeseenpano muodostavat tärkeän pelotteen kyberhyökkäyksille ja että nykyiset menettelyt on mukautettava internetaikakauteen paremmin sopiviksi. Nykymenettelyt ovat joskus liian hitaita kyberhyökkäysten tempoon nähden, mikä luo erityistä tarvetta nopealle yhteistyölle yli rajojen.
- (6) Euroopan parlamentti heijasteli näitä huolenaiheita kyberrikollisuuden torjunnasta 3 päivänä lokakuuta 2017 antamassaan päätöslauselmassa²⁸ nostamalla esiin haasteet, joita nykyisellään hajanainen oikeudellinen kehys voi aiheuttaa palveluntarjoajille, jotka pyrkivät noudattamaan lainvalvontaviranomaisten pyyntöjä. Parlamentti kehotti komissiota laatimaan unionille sähköistä todistusaineistoa koskevan oikeudellisen kehyksen, joka sisältää riittävät takeet kaikkien asianosaisten oikeuksien ja vapauksien turvaamisesta.
- (7) Verkkopohjaisia palveluja voidaan tarjota mistä tahansa, eivätkä ne edellytä fyysistä infrastruktuuria, tiloja tai henkilöstöä asianomaisessa maassa. Tästä seuraa, että merkityksellinen todistusaineisto on usein tallennettu asiaa tutkivan valtion ulkopuolelle tai sen on tallentanut kyseisen valtion ulkopuolelle sijoittautunut palveluntarjoaja. Asianomaisessa valtiossa tutkittavana olevan asian ja sen valtion välillä, jossa todistusaineisto on tallennettuna tai jossa palveluntarjoajan pääasiallinen sijoittautumispaikka sijaitsee, ei usein ole muuta yhteyttä.
- (8) Tästä yhteyden puutteesta johtuen oikeudellista yhteistyötä koskevat pyynnöt osoitetaan usein valtioille, joissa toimii suuri määrä palveluntarjoajia mutta joilla ei ole muuta yhteyttä tutkittavana olevaan asiaan. Lisäksi tällaisten pyyntöjen määrä on moninkertaistunut, koska verkotettuja eli luonteeltaan rajattomia palveluja käytetään entistä enemmän. Tästä johtuen sähköisen todistusaineiston hankkiminen oikeudellisen yhteistyön kanavia käyttäen kestää usein kauan – pidempään kuin mitä myöhemmin ilmaantuvia vihjeitä on mahdollisesti saatavilla. Yhteistyölle palveluntarjoajien kanssa ei ole myöskään selkeitä puitteita, tosin eräät kolmansien maiden palveluntarjoajat hyväksyvät muita kuin sisältötietoja koskevat pyynnöt asiassa sovellettavan kansallisen lainsäädäntönsä sallimissa rajoissa. Näin ollen kaikki jäsenvaltiot turvautuvat yhteistyöhön palveluntarjoajien kanssa, mikäli mahdollista, ja soveltavat siinä omia kansallisia välineitään, ehtojaan ja menettelyjään. Sisältötietojen osalta jotkut jäsenvaltiot ovat toteuttaneet yksipuolisia toimia, kun taas toiset turvautuvat edelleen oikeudelliseen yhteistyöhön.
- (9) Oikeudellisen kehyksen hajanaisuus asettaa haasteita niille palveluntarjoajille, jotka pyrkivät noudattamaan lainvalvontaviranomaisten pyyntöjä. Sen vuoksi tarvitaan eurooppalainen sähköistä todistusaineistoa koskeva oikeudellinen kehys, jolla sen soveltamisalaan kuuluvat palveluntarjoajat veloitetaan vastaamaan viranomaisille suoraan ilman palveluntarjoajan jäsenvaltion oikeusviranomaisen väliintuloa.
- (10) Tämän asetuksen mukaiset määräykset olisi osoitettava tarkoitukseen nimetyille palveluntarjoajien laillisille edustajille. Jos unioniin sijoittautunut palveluntarjoaja ei

²⁷ JOIN(2017) 450 final.

²⁸ 2017/2068(INI).

ole nimennyt laillista edustajaa, määräykset voidaan osoittaa kyseisen palveluntarjoajan mihin tahansa sijoittautumispaikkaan unionissa. Tällaisella varajärjestelyllä varmistetaan järjestelmän toimivuus silloin, kun palveluntarjoaja ei ole (vielä) nimennyt laillista edustajaa.

- (11) Sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevat eurooppalainen esittämismääräys ja eurooppalainen säilyttämismääräys voivat toimia vain, jos jäsenvaltioiden välillä on suuri keskinäinen luottamus, joka on kyseisten välineiden moitteettoman toiminnan keskeinen ennakoedellytys.
- (12) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita. Niitä ovat muun muassa oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen, henkilötietojen suoja, elinkeinovapaus, omistusoikeus, oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen, laillisuus- ja suhteellisuusperiaatteet sekä kieltä syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta. Jos määräyksen antavalla jäsenvaltiolla on vihiä siitä, että toisessa jäsenvaltiossa saattaa olla käynnissä rikosoikeudellinen menettely samasta asiasta, sen on oltava yhteydessä kyseisen jäsenvaltion viranomaisiin neuvoston puitepäätöksen 2009/948/YOS²⁹ mukaisesti.
- (13) Perusoikeuksien täysimääräisen kunnioittamisen takaamiseksi tässä asetuksessa mainitaan nimenomaisesti välttämättömät vaatimukset, joita sovelletaan henkilötietojen hankkimiseen ja käsittelyyn, asetuksessa säädetyn tutkintatoimenpiteen käytön laillisuusvalvontaan ja käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin.
- (14) Tätä asetusta olisi sovellettava sen rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2010/64/EU³⁰, 2012/13/EU³¹, 2013/48/EU³², 2016/343³³, 2016/800³⁴ ja 2016/1919³⁵ vahvistettuja prosessuaalisia oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä.
- (15) Tässä säädöksessä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti toimivaltainen oikeusviranomainen Euroopan unionissa voi eurooppalaisella esittämis- tai

²⁹ [Neuvoston puitepätös 2009/948/YOS](#), tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltatiritojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42).

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2010/64/EU](#), annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1).

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2012/13/EU](#), annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1).

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2013/48/EU](#), annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevista menettelyistä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin (EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1).

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2016/343](#), annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1).

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2016/800](#), annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2016/1919](#), annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevista menettelyissä etsityille henkilöille (EUVL L 297, 4.11.2016, s. 1).

säilyttämismääräyksellä määrätä unionissa palveluja tarjoavan palveluntarjoajan esittämään tai säilyttämään sähköistä todistusaineistoa. Tätä asetusta sovelletaan kaikissa tapauksissa, joissa palveluntarjoaja on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon tai on edustettuna toisessa jäsenvaltiossa. Jäsenvaltion sisällä tilanteissa, joissa tämän asetuksen mukaisia välineitä ei voida käyttää, asetuksella ei saisi rajoittaa kansallisessa lainsäädännössä jo vahvistettua toimivaltaisten kansallisten viranomaisten valtaa velvoittaa niiden alueelle sijoittautuneita tai siellä edustettuna olevia palveluntarjoajia.

- (16) Rikosoikeudellisten menettelyjen kannalta merkityksellisimpiä palveluntarjoajia ovat sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat ja tietyt tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoajat, jotka helpottavat käyttäjien välistä vuorovaikutusta. Siksi molempien palveluntarjoajaryhmien olisi kuuluttava asetuksen soveltamisalaan. Sähköiset viestintäpalvelut määritellään ehdotuksessa direktiiviksi eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä. Niihin kuuluu henkilöviestintä, kuten VoIP-, pikaviestintä- ja sähköpostipalvelut. Tietoyhteiskunnan palveluista soveltamisalaan kuuluvat ne, joissa tietojen tallentaminen on olennainen osa käyttäjälle tarjottavaa palvelua, ja niillä tarkoitetaan erityisesti verkkoyhteisöjä siltä osin kuin niitä ei katsota sähköisiksi viestintäpalveluiksi, verkossa toimivia markkinapaikkoja, jotka helpottavat käyttäjiensä (esimerkiksi kuluttajien tai yritysten) välisiä transaktioita, sekä muita verkkoyhteisöpalveluja, myös pilvipalveluja. Sellaiset tietoyhteiskunnan palvelut, joissa tietojen tallentaminen ei ole olennainen osa käyttäjälle tarjottavaa palvelua vaan pelkkä oheistoiminto, kuten verkossa etänä tarjottavat oikeudelliset ja tekniset palvelut sekä arkkitehtuuri- ja kirjanpitoalvelut, olisi jätettävä asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, myös siinä tapauksessa, että ne täyttävät direktiivissä (EU) 2015/1535 annetun tietoyhteiskunnan palvelujen määritelmän.
- (17) Monissa tapauksissa tietoja ei enää tallenneta tai käsitellä käyttäjän laitteella, vaan ne ovat saatavilla pilvi-infrastruktuurin välityksellä, eli niihin pääsee mistä tahansa. Tällaisten palvelujen tarjoaminen ei edellytä, että tarjoaja on sijoittautunut tietylle lainkäyttöalueelle tai että sillä on siellä palvelimia. Näin ollen asetuksen soveltamisen ei pitäisi riippua tarjoajan sijoittautumispaikan tai tietojen käsittely- tai tallennuspaikan tosiasiallisesta sijainnista.
- (18) Nimien ja numeroiden myöntämiseen liittyvien internetinfrastruktuuripalvelujen tarjoajat, kuten verkkotunnusrekisterit ja niiden pitäjät sekä yksityisyys- ja välityspalvelujen tarjoajat, tai internetprotokollaosoitteiden, jäljempänä 'IP-osoite' tai 'IP-numero', alueelliset rekisterit ovat erityisen merkityksellisiä pyrittäessä tunnistamaan haitallisten tai turvallisuudeltaan vaarantuneiden verkkosivustojen taustalla olevat toimijat. Niiden hallussa olevat tiedot ovat erityisen merkityksellisiä rikosoikeudellisissa menettelyissä, koska ne mahdollistavat rikolliseen toimintaan käytettävän verkkosivuston taustalla olevan henkilön tai yhteisön tunnistamisen taikka rikollisen toiminnan uhrin tunnistamisen silloin, kun on kyse rikollisten kaappaamasta verkkosivustosta, jonka turvallisuus on vaarantunut.
- (19) Tällä asetuksella säännellään ainoastaan tallennettujen eli sellaisten tietojen hankkimista, jotka palveluntarjoajalla on hallussaan eurooppalaisen esittämisen tai säilyttämismääräyksen vahvistavan todistuksen vastaanottohetkellä. Sillä ei säädetä yleisestä tiedonsäilytysvelvollisuudesta eikä sillä valtuuteta tietojen sieppaamiseen tai sellaisten tietojen hankkimiseen, jotka on tallennettu esittämisen tai säilyttämismääräyksen vahvistavan todistuksen vastaanottamisen jälkeen. Tiedot olisi toimitettava riippumatta siitä, onko ne salattu vai ei.

- (20) Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia tietoja ovat tilaaja-, verkkoyhteys- ja transaktiotiedot (näistä kolmesta käytetään yhteisnimitystä 'muut kuin sisältötiedot') ja sisältötiedot. Tämä jako – verkkoyhteystietoja lukuun ottamatta – on olemassa monien jäsenvaltioiden laeissa ja myös Yhdysvaltojen oikeudellisessa kehyksessä, joka sallii palveluntarjoajien jakaa muita kuin sisältötietoja ulkomaisten lainvalvontaviranomaisten kanssa vapaaehtoisuuden pohjalta.
- (21) Verkkoyhteystiedot on tässä asetuksessa syytä määritellä omaksi tietoluokaksi. Verkkoyhteystietoja pyydetään samaan tarkoitukseen kuin tilaajatietoja eli taustalla olevan käyttäjän tunnistamiseen, ja perusoikeuksiin puuttumisen aste on samaa luokkaa kuin tilaajatietojen tapauksessa. Verkkoyhteystiedot tallennetaan yleensä osana tapahtumatallennusta (toisin sanoen lokitiedostoon) palvelunkäyttöistunnon alkamisen ja päättymisen ilmaisemiseen. Kyseessä on usein (kiinteä tai dynaaminen) IP-osoite tai muu tunniste, jonka avulla istunnon aikana käytetty verkkoliitäntä voidaan yksilöidä. Jos käyttäjä on tuntematon, verkkoyhteystiedot on usein hankittava ennen kuin palveluntarjoaja voidaan määrätä toimittamaan kyseiseen tunnisteseen liittyviä tilaajatietoja.
- (22) Transaktiotietoja taas pyydetään yleensä tietojen saamiseksi käyttäjän kontakteista ja sijainnista, ja niitä voidaan käyttää profiilin laatimiseksi kyseisestä henkilöstä. Verkkoyhteystietoja ei sen sijaan voida yksinään käyttää samaan tarkoitukseen, koska ne eivät esimerkiksi paljasta mitään käyttäjän kontakteista. Siksi ehdotuksella otetaan käyttöön uusi tietoluokka, jonka tietoihin on suhtauduttava samalla tavalla kuin tilaajatietoihin, jos niitä hankitaan samankaltaiseen tarkoitukseen.
- (23) Kaikkiin tietoluokkiin sisältyy henkilötietoja, ja siksi niihin sovelletaan unionin tietosuojasäännösten mukaisia takeita, mutta perusoikeuksiin kohdistuvan vaikutuksen voimakkuus vaihtelee yhtäältä tilaaja- ja verkkoyhteystietojen ja toisaalta transaktio- ja sisältötietojen välillä. Tilaaja- ja verkkoyhteystiedot ovat hyödyllisiä ensimmäisten vihjeiden saamiseksi epäillyn henkilöllisyyttä selvitetessä, kun taas transaktio- ja sisältötiedoilla on eniten merkitystä todistusaineistona. Sen vuoksi on olennaista, että kaikki kyseiset tietoluokat kuuluvat säädöksen soveltamisalaan. Koska perusoikeuksiin puuttumisen aste vaihtelee, tilaaja- ja verkkoyhteystietojen hankintaan sovelletaan eri edellytyksiä kuin transaktio- ja sisältötietojen hankintaan.
- (24) Eurooppalainen esittämismääräys ja eurooppalainen säilyttämismääräys ovat tutkintatoimenpiteitä, joita pitäisi käyttää ainoastaan tietynlaisissa rikosoikeudellisissa menettelyissä jo tapahtuneen konkreettisen rikoksen tiedossa olevaa tai toistaiseksi tuntematonta tekijää vastaan, kun toimenpiteen oikeasuhteisuus ja tarpeellisuus on ensin arvioitu tapauskohtaisesti.
- (25) Tämä asetus ei rajoita viranomaisten tutkintavaltuuksia siviili- tai hallinto-oikeudellisissa menettelyissä, mukaan lukien menettelyt, jotka voivat johtaa seuraamuksiin.
- (26) Tätä asetusta olisi sovellettava unionissa palveluja tarjoaviin palveluntarjoajiin, ja tämän asetuksen mukaisia määräyksiä voidaan antaa ainoastaan unionissa tarjottaviin palveluihin liittyvistä tiedoista. Pelkästään unionin ulkopuolella tarjottavat palvelut eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan edes siinä tapauksessa, että asianomainen palveluntarjoaja on sijoittautunut unioniin.
- (27) Sen määrittäminen, tarjoaako palveluntarjoaja palveluja unionissa, edellyttää arviota siitä, tekeekö palveluntarjoaja palvelujensa käytöstä mahdollista oikeushenkilöille tai luonnollisille henkilöille yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa. Pelkästään sen, että

esimerkiksi palveluntarjoajan tai välittäjän verkkosivusto tai jokin sähköpostiosoite tai muut yhteystiedot ovat saavutettavissa yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, ei kuitenkaan pitäisi yksin olla riittävä edellytys tämän asetuksen soveltamiselle.

- (28) Myös olennaisella yhteydellä unioniin pitäisi olla merkitystä määritettäessä tämän asetuksen soveltamisalaa. Tällaisen olennaisen yhteyden unioniin olisi katsottava olevan olemassa, jos palveluntarjoajalla on sijoittautumispaikka unionissa. Jos sijoittautumispaikkaa ei ole, olennaista yhteyttä olisi arvioitava joko sen perusteella, onko yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa merkittävä määrä käyttäjiä tai onko toiminta kohdennettu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Se, onko toiminta kohdennettu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, voidaan määritellä kaikkien asiaankuuluvien olosuhteiden perusteella, mukaan lukien sellaiset tekijät kuin kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti käytetty kieli tai valuutta tai mahdollisuus tilata tavaroita tai palveluja. Toiminnan kohdentaminen johonkin jäsenvaltioon voisi olla pääteltävissä myös siitä, onko jokin sovellus saatavilla kyseisen maan kansallisessa sovelluskaupassa, onko mainontaa tarjolla paikallistasolla tai kyseisessä jäsenvaltiossa käytetyllä kielellä, taikka asiakassuhteiden hoidosta, kuten asiakaspalvelun tarjoamisesta kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti käytetyllä kielellä. Olennainen yhteys on oletettavissa myös silloin, kun palveluntarjoaja suuntaa toimintansa yhteen tai useampaan jäsenvaltioon tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun asetuksen (EU) N:o 1215/2012³⁶ 17 artiklan 1 kohdan c alakohdassa esitetyllä tavalla. Toisaalta palveluntarjontaa pelkästään asetuksessa (EU) 2018/302³⁷ säädetyn syrjäntäkiellon noudattamiseksi ei voida katsoa toiminnan suuntaamiseksi tai kohdentamiseksi tietylle alueelle unionin sisällä.
- (29) Eurooppalainen esittämismääräys olisi annettava vain, jos sen on tarpeen ja oikeasuhteinen. Sitä arvioitaessa olisi otettava huomioon, onko määräys rajattu siihen, mikä on tarpeen, jotta voidaan saavuttaa oikeutettu tavoite eli saada merkityksellisiä ja tarpeellisia tietoja käytettäväksi todistusaineistona yksittäistapauksessa.
- (30) Kun eurooppalainen esittämisen- tai säilyttämismääräys annetaan, oikeusviranomaisen olisi aina osallistuttava sen antamis- tai hyväksymisprosessiin. Koska transaktio- ja sisältötiedot ovat arkaluonteisempia, kyseisiin luokkiin kuuluvia tietoja koskevien eurooppalaisten esittämismääräysten antaminen tai hyväksyminen edellyttää tuomarin uudelleentarkastelua. Koska tilaaja- ja verkkoyhteystiedot ovat vähemmän arkaluonteisia, niiden luovuttamista koskevia eurooppalaisia esittämismääräyksiä voivat antaa tai hyväksyä myös toimivaltaiset syyttäjät.
- (31) Samasta syystä on tehtävä ero tämän asetuksen aineellisen soveltamisalan suhteen: määräyksiä tilaaja- ja verkkoyhteystietojen esittämiseksi voidaan antaa mistä tahansa rikoksesta, kun taas transaktio- ja sisältötietoihin pääsyyn olisi sovellettava tiukempia vaatimuksia niiden suuremman arkaluonteisuuden takia. Kynnysarvo mahdollistaa yhdessä muiden asetukseen sisältyvien ennakko- ja jälkiedellytysten ja takeiden

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) N:o 1215/2012](#), annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1).

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2018/302](#), annettu 28 päivänä helmikuuta 2018, perusteettomien maarajoitusten ja muiden asiakkaiden kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvien syrjinnän muotojen torjumisesta sisämarkkinoilla ja asetusten (EY) N:o 2006/2004 ja (EU) 2017/2394 sekä direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (EUVL L 601, 2.3.2018, s. 1).

kanssa suhteellisemman lähestymistavan, jolla varmistetaan oikeasuhteisuuden ja asianosaisten henkilöiden oikeuksien kunnioittaminen. Kynnysarvo ei saisi kuitenkaan rajoittaa välineen tehokkuutta ja sen käyttöä alan toimijoiden keskuudessa. Määräysten antamisen salliminen sellaisten rikosten tutkinnassa, joista voi saada vähintään kolmen vuoden enimmäisrangaistuksen, rajaa säädöksen soveltamisalan vakavampiin rikoksiin vaikuttamatta kohtuuttomasti määräysten käyttömahdollisuuksiin alan toimijoiden keskuudessa. Se jättää soveltamisalan ulkopuolelle huomattavan määrän rikoksia, joita jäsenvaltiot pitävät vähemmän vakavina, mistä on osoituksena lievempi enimmäisrangaistus. Sen etuna on myös se, että asetusta on helppo soveltaa käytännössä.

- (32) Tietyissä rikoksissa todistusaineistoa on tavallisesti saatavilla pelkästään sähköisessä muodossa, mikä tekee siitä erityisen katoavaa. Tämä koskee kybertoimintaympäristöön liittyviä rikoksia, myös sellaisia, joita ei ehkä itsessään pidetä vakavina mutta jotka saattavat aiheuttaa laajaa tai huomattavaa vahinkoa, erityisesti silloin kun vaikutus on yksittäisissä tapauksissa vähäinen, mutta vahinkojen määrä on kokonaisuutena merkittävä. Useimmissa tapauksissa, joissa rikos on tehty tietojärjestelmän avulla, saman kynnysarvon soveltaminen kuin muuntyyppisissä rikoksissa johtaisi useimmiten rankaisematta jäämiseen. Tämä oikeuttaa asetuksen soveltamisen myös niihin rikoksiin, joista määrätään alle kolmen vuoden vankeusrangaistus. Lisäksi direktiivissä 2017/541/EU kuvattuihin terrorismiin liittyviin rikoksiin ei sovelleta vaatimusta vähintään kolmen vuoden enimmäisrangaistuksesta.
- (33) Lisäksi on tarpeen säätää, että eurooppalaisen esittämismääräyksen voi antaa vain, jos määräyksen antavassa valtiossa on vastaavassa kotimaisessa tilanteessa käytettävissä samankaltainen määräys samaa rikosta varten.
- (34) Tapauksissa, joissa pyydetty tiedot on tallennettu tai niitä käsitellään osana palveluntarjoajan yritykselle tai muulle yhteisölle kuin luonnollisille henkilöille tarjoamaa infrastruktuuria, tyypillisesti verkkosisäntöintipalvelujen tapauksessa, eurooppalaista esittämismääräystä olisi käytettävä vain silloin, kun muut yritykselle tai yhteisölle osoitetut tutkintatoimenpiteet eivät tule kysymykseen varsinkaan siitä syystä, että ne saattaisivat vaarantaa tutkinnan. Tällä on merkitystä varsinkin suurempien yhteisöjen, kuten yritysten tai valtiollisten elinten, tapauksessa, jotka käyttävät palveluntarjoajien palveluja IT-infrastruktuurinsa tai -palvelujensa järjestämiseen. Tällaisissa tilanteissa yrityksen tai muun yhteisön olisi oltava eurooppalaisen esittämismääräyksen ensimmäinen vastaanottaja. Kyseinen yritys tai muu yhteisö ei ole välttämättä tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva palveluntarjoaja. Kuitenkin tapauksissa, joissa kyseinen yhteisö ei sovellu vastaanottajaksi esimerkiksi siksi, että sitä epäillään osallisuudesta tutkittavaan asiaan tai on viitteitä salaisesta yhteistyöstä tutkinnan kohteen kanssa, toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava määrätä kyseisen infrastruktuurin tarjoava palveluntarjoaja toimittamaan pyydetty tiedot. Tämä säännös ei vaikuta oikeuteen määrätä palveluntarjoaja säilyttämään tiedot.
- (35) Muissa vastavuoroista tunnustamista koskevissa välineissä, kuten eurooppalaisessa tutkintamääräyksessä, viitataan erioikeuksiin ja vapauksiin, jotka voivat koskea henkilöryhmiä (esimerkiksi diplomaatit) tai erikseen suojeltuja suhteita (esimerkiksi asianajosalaisuus). Niiden valikoima ja vaikutus vaihtelee asiassa sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan, joka olisi otettava huomioon määräystä annettaessa, koska antava viranomainen voi antaa määräyksen vain, jos samankaltainen määräys on käytettävissä vastaavassa kotimaisessa tilanteessa. Tämän

perusperiaatteen lisäksi erioikeudet ja vapaudet, jotka suojaavat verkkoyhteys-, transaktio- ja sisältötietoja palveluntarjoajan jäsenvaltiossa, olisi mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon määräyksen antavassa valtiossa ikään kuin niistä olisi säädetty sen omassa kansallisessa lainsäädännössä. Tämä on merkityksellistä varsinkin silloin, kun sen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa palveluntarjoajalla tai sen laillisella edustajalla on kotipaikka, takaa paremman suojelun tason kuin määräyksen antavan valtion lainsäädäntö. Kyseisellä säännöksellä varmistetaan myös etujen huomioon ottaminen tapauksissa, joissa tietojen luovuttaminen voi vaikuttaa asianomaisen jäsenvaltion olennaisiin etuihin, kuten kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen. Ylimääräisenä suojatakeena nämä näkökohdat olisi otettava huomioon paitsi määräystä annettaessa, myös myöhemmin, kun asianomaisten tietojen merkityksellisyyttä ja hyväksyttävyyttä arvioidaan rikosoikeudellisen menettelyn asiaankuuluvassa vaiheessa, ja täytäntöönpanomenettelyn tapauksessa täytäntöönpanevan viranomaisen toimesta.

- (36) Eurooppalainen esittämismääräys voidaan antaa mistä tahansa rikoksesta. Sen tavoitteena on estää tietojen poistaminen, tuhoaminen tai muuttaminen tilanteissa, joissa tietojen saaminen voi kestää kauemmin esimerkiksi siksi, että niiden esittämiseen käytetään oikeudellisen yhteistyön kanavia.
- (37) Eurooppalaiset esittamis- ja säilyttämismääräykset olisi osoitettava palveluntarjoajan nimeämälle lailliselle edustajalle. Jos laillista edustajaa ei ole nimetty, määräykset voidaan osoittaa palveluntarjoajan sijoittautumispaikkaan unionissa. Näin voi olla silloin, kun palveluntarjoajalla ei ole oikeudellista velvoitetta nimetä laillista edustajaa. Jos laillinen edustaja ei noudata eurooppalaista esittamis- tai säilyttämismääräystä hätätilanteessa, määräys voidaan osoittaa myös palveluntarjoajalle sen lisäksi tai sen sijaan, että alkuperäinen määräys pannaan täytäntöön 14 artiklan mukaisesti. Jos laillinen edustaja ei noudata eurooppalaista esittamis- tai säilyttämismääräystä muussa kuin hätätilanteessa ja on olemassa selvä tietojen menetyksen riski, määräys voidaan osoittaa myös mihin tahansa palveluntarjoajan sijoittautumispaikkaan unionissa. Koska mahdollisia skenaarioita on useita, säännöksissä käytetään yleistä termiä 'vastaanottaja'. Jos jokin velvoite, kuten luottamuksellisuus, koskee vastaanottajan lisäksi palveluntarjoajaa silloin, kun se ei ole vastaanottaja, se mainitaan asianomaisessa säännöksessä.
- (38) Eurooppalaiset esittamis- ja säilyttämismääräykset olisi toimitettava palveluntarjoajalle eurooppalaisen esittämismääräyksen vahvistavalla todistuksella, jäljempänä 'EPOC-todistus', tai eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vahvistavalla todistuksella, jäljempänä 'EPOC-PR-todistus', joka olisi käännettävä. Todistuksissa olisi oltava samat pakolliset tiedot kuin itse määräyksissä, mutta ei toimenpiteen tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden perusteluja tai muita asian yksityiskohtia, jotta tutkinta ei vaarantuisi. Mutta koska kyseiset tiedot ovat osa määräystä, epäilty voi niiden nojalla riitauttaa määräyksen myöhemmin rikollisoikeudellisen menettelyn aikana. Todistus on tarvittaessa käännettävä vastaanottajan jäsenvaltion (jollekin) viralliselle kielelle tai muulle viralliselle kielelle, jonka palveluntarjoaja on ilmoittanut hyväksyvänsä.
- (39) Toimivaltaisen antavan viranomaisen olisi toimitettava EPOC- tai EPOC-PR-todistus suoraan vastaanottajalle millä tahansa tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste niin, että palveluntarjoaja voi todeta sen aitouden, esimerkiksi kirjattuna kirjeenä, suojatulla sähköpostilla tai alustalla tai muita suojattuja kanavia käyttäen, mukaan lukien palveluntarjoajan käyttöön asettamat kanavat, henkilötietojen suojaa koskevien sääntöjen mukaisesti.

- (40) Pyydetyt tiedot olisi toimitettava viranomaisille 10 päivän kuluessa EPOC-todistuksen vastaanottamisesta. palveluntarjoajan olisi noudatettava lyhyempiä määräaikoja hätätapauksissa ja jos antava viranomainen ilmoittaa muita syitä poiketa 10 päivän määräajasta. Tällaisia syitä voisivat pyydettyjen tietojen välittömän tuhoamisvaaran lisäksi olla käynnissä olevaan tutkintaan liittyvät olosuhteet, esimerkiksi tilanne, jossa pyydetty tiedot ovat kytköksissä muihin kiireellisiin tutkintatoimenpiteisiin, joita ei voida toteuttaa ilman puuttuvia tietoja tai jotka ovat muuten niistä riippuvaisia.
- (41) Jotta palveluntarjoajat voisivat puuttua muodollisiin ongelmiin, on tarpeen vahvistaa menettely palveluntarjoajan ja antavan oikeusviranomaisen väliseen viestintään tapauksissa, joissa EPOC-todistus saattaa olla puutteellinen tai sisältää ilmeisiä virheitä tai liian vähän tietoa määräyksen panemiseksi toimeen. Jos palveluntarjoaja ei syystä tai toisesta toimita kaikkia tietoja tai ei toimita niitä ajoissa esimerkiksi siksi, että se katsoo, että tietojen toimittaminen on ristiriidassa kolmannen maan lainsäädäntöön perustuvan velvoitteen kanssa tai että eurooppalaista esittämismääräystä ei ole annettu tässä asetuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, sen olisi käännyttävä antavan viranomaisen puoleen ja esitettävä asiaankuuluvat perustelut. Näin ollen viestintämenettelyn olisi oltava sellainen, että antavan viranomaisen on mahdollista korjata EPOC-todistus tai harkita sitä uudelleen varhaisessa vaiheessa. Jotta tietojen saatavuus voitaisiin taata, palveluntarjoajan on säilytettävä ne edellyttäen, että se tunnistaa pyydetty tiedot.
- (42) Palveluntarjoajan olisi EPOC-PR-todistuksen vastaanotettuaan säilytettävä pyydetty tiedot enintään 60 päivän ajan, ellei antava viranomainen ilmoita palveluntarjoajalle panneensa vireille menettelyn esittämispyyntönsä toimittamiseksi myöhemmin, missä tapauksessa säilyttämistä on jatkettava. Tämän 60 päivän määräajan tarkoituksena on mahdollistaa virallisen pyynnön vireillepano. Sen edellytyksenä on, että on toteutettu edes joitakin muodollisia toimenpiteitä, esimerkiksi lähetetty keskinäistä oikeusapua koskeva pyyntö käännettäväksi. Tämän tiedon saapumisen jälkeen tiedot olisi säilytettävä niin pitkään kuin se on tarpeen, kunnes ne esitetään myöhemmin toimitettavan esittämispyyntönsä johdosta.
- (43) Palveluntarjoajien ja niiden laillisten edustajien olisi taattava luottamuksellisuus ja pidättäydyttävä antavan viranomaisen pyynnöstä ilmoittamasta henkilölle, jonka tietoja pyydetään, rikostutkinnan turvaamiseksi asetuksen (EU) 2016/679³⁸ 23 artiklan mukaisesti. Käyttäjätiedot ovat kuitenkin olennainen uudelleentarkastelun ja oikeussuojakeinojen käytön mahdollistava tekijä, ja viranomaisen olisi toimitettava ne sen kansallisen toimenpiteen mukaisesti, jolla direktiivin (EU) 2016/680³⁹ 13 artikla pannaan täytäntöön, jos palveluntarjoajaa on pyydetty olemaan ilmoittamatta käyttäjälle ja riskiä käynnissä olevan tutkinnan vaarantumisesta ei ole.
- (44) Jos vastaanottaja ei noudata todistusta, antava viranomainen voi siirtää koko määräyksen, mukaan lukien tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevat perustelut,

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2016/679](#), annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2016/680](#), annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

yhdessä sen vahvistavan todistuksen kanssa sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa todistuksen vastaanottaja asuu tai jonne se on sijoittautunut. Kyseisen jäsenvaltion olisi pantava määräys täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tehokkaista, oikeasuhteista ja varoittavista taloudellisista seuraamuksista tapauksissa, joissa tällä asetuksella asetettuja velvoitteita ei noudateta.

- (45) Täytäntöönpanomenettely on menettely, jossa vastaanottaja voi vastustaa täytäntöönpanoa tietyjen rajoitettujen perusteiden nojalla. Täytäntöönpaneva viranomainen voi kieltäytyä tunnustamasta ja panemasta täytäntöön määräystä samojen perusteiden nojalla tai jos asiassa sovelletaan sen kansallisen lainsäädännön mukaisia erioikeuksia ja vapauksia tai jos tietojen luovuttaminen voi vaikuttaa sen olennaisiin etuihin, kuten kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen. Täytäntöönpanevan viranomaisen olisi kuultava antavaa viranomaista ennen kuin se kieltäytyy tunnustamasta tai panemasta täytäntöön määräystä kyseisen perusteiden nojalla. Jos määräystä ei noudateta, viranomaiset voivat määrätä seuraamuksia. Niiden olisi oltava oikeasuhteisia ja niissä olisi huomioitava tapauksen olosuhteet, kuten toistuva tai järjestelmällinen noudattamatta jättäminen.
- (46) Palveluntarjoajia ei saisi asettaa jäsenvaltioissa vastuuseen niiden käyttäjille tai kolmansille osapuolille aiheutuneesta vahingosta, joka on seurausta yksinomaan EPOC- tai EPOC-PR-todistuksen hyvässä uskossa tapahtuneesta noudattamisesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta palveluntarjoajien tietosuojavelvoitteita.
- (47) Tutkintatoimenpide saattaa vaikuttaa paitsi henkilöihin, joiden tietoja pyydetään, myös palveluntarjoajiin ja kolmansiin maihin. Jotta voidaan varmistaa kohteliaisuus kolmansien maiden suvereniteettiin kuuluvien etujen osalta, suojella asianomaista henkilöä ja puuttua palveluntarjoajille asetettuihin ristiriitaisiin velvoitteisiin, tässä säädöksessä säädetään erityisestä laillisuuden valvontamekanismista sellaisia tilanteita varten, jossa eurooppalaisen esittämismääräyksen noudattaminen estäisi palveluntarjoajia noudattamasta kolmannen valtion lainsäädäntöön perustuvaa oikeudellista velvoitetta.
- (48) Tätä tarkoitusta varten vastaanottajan olisi ilmoitettava antavalle viranomaiselle kaikista tapauksista, joissa se katsoo, että eurooppalaisen esittämismääräyksen noudattaminen rikkoisi kolmannen maan lainsäädäntöön perustuvaa oikeudellista velvoitetta, ja tehtävä se esittämällä perusteltu vastalause asiaankuuluvia lomakkeita käyttäen. Antavan viranomaisen olisi tämän jälkeen tarkasteltava eurooppalaista esittämismääräystä uudelleen perustellun vastalauseen valossa ja otettava huomioon samat kriteerit, joita toimivaltaisen tuomioistuimen olisi noudatettava. Jos viranomainen päättää vahvistaa määräyksen, menettelyä olisi jatkettava asianomaisen jäsenvaltion ilmoittamassa toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jossa määräystä tarkastellaan uudelleen.
- (49) Määrittäessään sitä, onko tarkasteltavana olevan asian olosuhteissa ristiriitainen velvoite, toimivaltaisen tuomioistuimen olisi tarvittaessa käytettävä tarkoituksenmukaista ulkopuolista asiantuntija-apua, jos esimerkiksi uudelleentarkastelussa nousee esiin kysymyksiä asianomaisen kolmannen maan lainsäädännön tulkinnasta. Tähän voisi kuulua kyseisen maan keskusviranomaisten kuuleminen.
- (50) Tulkintaa koskevaa asiantuntemusta voitaisiin hankkia myös asiantuntijalausuntoina, jos sellaisia on saatavilla. Tietoja ja oikeuskäytäntöä kolmansien maiden lakien tulkinnasta ja ristiriitoihin liittyvistä jäsenvaltioiden menettelyistä olisi oltava

saatavilla jossain keskusjärjestelmässä, kuten SIRIUS-hankkeessa ja/tai Euroopan oikeudellisessa verkostossa. Näin tuomioistuimet voisivat hyödyntää muiden tuomioistuinten hankkimaa kokemusta ja asiantuntemusta samoista tai samankaltaisista asioista. Sen ei tulisi estää asianomaisten kolmannen maan kuulemista uudelleen tarvittaessa.

- (51) Ristiriitaisen velvoitteiden tapauksessa tuomioistuimen olisi määritettävä, kieltävätkö kolmannen maan ristiriitaiset säännökset asianomaisten tietojen luovuttamisen sillä perusteella, että kiello on tarpeen joko asianomaisten henkilöiden perusoikeuksien tai kolmannen maan olennaisten, kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyvien etujen suojelemiseksi. Arviota tehdessään tuomioistuimen olisi otettava huomioon, pyritäänkö kyseisellä kolmannen maan lailla selvästi suojelemaan muita etuja vai onko sen tavoitteena suojata laitonta toimintaa lainvalvontaviranomaisten pyynnöiltä rikostutkinnan yhteydessä sen sijaan, että sillä pyritäisiin suojelemaan perusoikeuksia tai kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyviä olennaisia etuja. Jos tuomioistuin päättää, että kolmannen maan ristiriitaiset säännökset kieltävät asianomaisten tietojen luovuttamisen sillä perusteella, että se on tarpeen joko asianomaisten henkilöiden perusoikeuksien tai kyseisen kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyvien olennaisten etujen suojelemiseksi, sen olisi kuultava kyseistä kolmatta maata sen keskusviranomaisten välityksellä, jollaiset on perustettu useimpiin maailman maihin keskinäistä oikeusapua varten. Tuomioistuimen olisi asetettava määräaika, johon mennessä kolmannen maan on vastustettava eurooppalaisen esittämismääräyksen toimeenpanoa; tuomioistuin vahvistaa määräyksen, jos kolmannen maan viranomaiset eivät vastaa asetetussa (pidennetyssä) määräajassa huolimatta niille lähetetystä muistutuksesta, jossa kerrotaan vastaamatta jättämisen seurauksista. Jos kolmannen maan viranomaiset vastustavat tietojen luovuttamista, tuomioistuimen olisi kumottava määräys.
- (52) Kaikissa muissa ristiriitaisten velvoitteiden tapauksissa, jotka eivät liity henkilön perusoikeuksiin tai kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyviin olennaisiin etuihin, tuomioistuimen olisi tehtävä päätös eurooppalaisen esittämismääräyksen vahvistamisesta punnitsemalla tiettyjä tekijöitä, joiden tarkoituksena on varmistua yhteyden vahvuudesta kumpaan tahansa lainkäyttöalueeseen, tietojen saamiseen tai niiden luovuttamisen kieltämiseen liittyvistä eduista ja seurauksista, joita palveluntarjoajalle mahdollisesti aiheutuu määräyksen noudattamisesta. Kyberympäristöön liittyvien rikosten osalta on tärkeää huomata, että rikospaikka käsittää sekä paikan/paikat, jo(i)ssa toimi toteutettiin, että paikan/paikat, jo(i)ssa rikoksen vaikutukset realisoituivat.
- (53) Jäljempänä 9 artiklassa asetettuja edellytyksiä sovelletaan myös tilanteissa, joissa esiintyy kolmannen maan lainsäädännöstä johtuvia ristiriitaisia velvoitteita. Tiedot olisi säilytettävä tämän menettelyn ajan. Jos määräys kumotaan, uuden säilyttämismääräyksen voi antaa, jotta antava viranomainen voi pyytää tietojen esittämistä muita kanavia, kuten keskinäistä oikeusapua, käyttäen.
- (54) On erittäin tärkeää, että kaikilla henkilöillä, joiden tietoja pyydetään rikosoikeudellisessa tutkinnassa tai menettelyssä, on käytettävissä tehokkaita oikeussuojakeinoja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti. Epäiltyjen ja syytettyjen olisi käytettävä oikeutta tehokkaaseen oikeussuojakeinoon rikosoikeudellisen menettelyn kuluessa. Se voi vaikuttaa tällaisin menetelmin hankitun todistusaineiston hyväksyttävyyteen tai – tapauksesta riippuen – painoarvoon menettelyssä. Lisäksi epäillyt ja syytetyt voivat hyödyntää kaikkia heihin sovellettavia prosessuaalisia takeita, kuten tiedonsaantioikeutta. Myös muilla henkilöillä, jotka eivät

ole epäiltyjä tai syytettyjä, olisi oltava oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon. Sen vuoksi olisi vähimmäisvaatimuksena säädettävä mahdollisuudesta riittauttaa eurooppalaisen esittämismääräyksen laillisuus, mukaan lukien määräyksen tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus. Tällä asetuksella ei saisi rajoittaa mahdollisia määräyksen laillisuuden riittauttamisperusteita. Näitä oikeussuojakeinoja olisi käytettävä määräyksen antavassa valtiossa sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Siinä olisi säädettävä välitoimia koskevista säännöistä.

- (55) Lisäksi vastaanottaja voi vastustaa eurooppalaisen esittämisen tai säilyttämismääräyksen täytäntöönpanoa täytäntöönpanomenettelyn ja myöhemmän oikeussuojakeinon keston ajan tietyin rajatuin perustein, esimerkiksi jos määräystä ei ole antanut tai hyväksynyt toimivaltainen viranomainen tai jos on ilmeistä, että se on selvästi Euroopan unionin perusoikeuskirjan vastainen tai selvästi perusteeton. Esimerkiksi määräys, jolla pyydetään sisältötietoja määrittelemättömästä ihmisryhmästä jollain maantieteellisellä alueella tai ilman yhteyttä konkreettiseen rikosoikeudelliseen menettelyyn, ei selvästikään täyttäisi eurooppalaisen esittämismääräyksen antamisedellytyksiä.
- (56) Luonnollisten henkilöiden suojeleminen henkilötietojen käsittelyssä on perusoikeus. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklan 1 kohdan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Jäsenvaltioiden olisi tätä asetusta täytäntöön pannessaan huolehdittava siitä, että henkilötiedot suojataan ja että niitä voidaan käsitellä ainoastaan asetuksen (EU) 2016/679 ja direktiivin (EU) 2016/680 mukaisesti.
- (57) Tämän asetuksen nojalla hankittuja henkilötietoja olisi käsiteltävä ainoastaan, kun se on tarpeen ja oikeasuhteista rikosten torjuntaa, tutkintaa, paljastamista ja niistä syytteenpanoa varten tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa ja puolustautumista koskevien oikeuksien käyttöä varten. Jäsenvaltioiden olisi erityisesti varmistettava, että tämän asetuksen soveltamiseksi henkilötietoja asiaankuuluvilta viranomaisilta palveluntarjoajille siirrettäessä sovelletaan tarkoituksenmukaisia tietosuojaperiaatteita ja -toimenpiteitä, mukaan lukien toimenpiteet tietoturvan varmistamiseksi. Palveluntarjoajien olisi varmistettava sama niiden siirtäessä henkilötietoja asiaankuuluville viranomaisille. Ainoastaan valtuutetuilla henkilöillä olisi oltava pääsy henkilötietoja sisältäviin tietoihin, joita voidaan saada todentamisprosessien kautta. Todentamismekanismien, esimerkiksi sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta 23 päivänä heinäkuuta 2014 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014 säädettyjen ilmoitettujen kansallisten sähköisen tunnistamisen järjestelmien tai luottamuspalvelujen, käyttöä olisi harkittava.
- (58) Komission olisi laadittava tästä asetuksesta arvio, jonka olisi perustuttava viiteen kriteeriin, jotka ovat tehokkuus, vaikuttavuus, merkityksellisyys, yhtenäisyys ja EU:n lisäarvo, ja johon mahdollisten lisätoimenpiteiden vaikutusten arviointien olisi perustuttava. Tietoa olisi kerättävä säännöllisesti tämän asetuksen arvioimisen tueksi.
- (59) Esikäännettyjen ja vakiomuotoisten lomakkeiden käyttö helpottaa oikeusviranomaisten ja palveluntarjoajien välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa ja tekee sähköisen todistusaineiston turvaamisesta ja siirtämisestä nopeampaa ja tehokkaampaa niin, että välttämättömät turvavaatimukset täyttyvät käyttäjäystävällisellä tavalla. Ne vähentävät käännöskustannuksia ja auttavat osaltaan varmistamaan korkean laadun. Myös vastauslomakkeiden olisi mahdollistettava vakiomuotoinen tiedonvaihto

erityisesti tilanteissa, joissa palveluntarjoajat eivät pysty noudattamaan vaatimuksia, koska käyttäjätiliä ei ole tai tietoja ei ole saatavilla. Lomakkeet myös helpottaisivat tilastotietojen keruuta.

- (60) Jotta voitaisiin tehokkaasti vastata mahdolliseen tarpeeseen parantaa EPOC- ja EPOC-PR-todistusten sisältöä sekä sen lomakkeen sisältöä, jolla annetaan tietoja EPOC- tai EPOC-PR-todistuksen toimeenpanon mahdottomuudesta, valta antaa säädöksiä tämän asetuksen liitteiden I, II ja III muuttamiseksi olisi siirrettävä komissiolle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁴⁰ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (61) Tähän asetukseen perustuvat toimenpiteet eivät saisi syrjäyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/41/EU⁴¹ mukaisia eurooppalaisia tutkintamääräyksiä sähköistä todistusaineistoa hankittaessa. Jäsenvaltioiden viranomaisten olisi valittava niiden tilanteeseen parhaiten soveltuva väline; ne saattavat käyttää mieluummin eurooppalaista tutkintamääräystä pyytäessään erityyppisiä tutkintatoimenpiteitä, mukaan lukien mutta ei ainoastaan toimenpiteet toisessa jäsenvaltiossa olevan sähköisen todistusaineiston esittämiseksi.
- (62) Tekniikan kehityksen vuoksi yleisessä käytössä voi muutaman vuoden kuluttua olla uudenmuotoisia viestintävälineitä tai tämän asetuksen soveltamisessa voi ilmetä aukkoja. Sen vuoksi on tärkeää säätää asetuksen soveltamisen uudelleentarkastelusta.
- (63) Koska jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli parantaa sähköisen todistusaineiston turvaamista ja hankkimista yli rajojen, vaan tavoite voidaan sen rajatylittävän luonteen vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (64) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa olevan 3 artiklan mukaisesti *[Yhdistynyt kuningaskunta / Irlanti on ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen] tai [Yhdistynyt kuningaskunta / Irlanti ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa / Irlantia eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan / Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]*

⁴⁰ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁴¹ [Direktiivi 2014/41/EU](#), annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä (EUVL L 130, 1.5.2014, s. 1).

- (65) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (66) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001⁴² 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja hän antoi lausunnon (...) ⁴³,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 luku: Kohde, määritelmät ja soveltamisala

1 artikla

Kohde

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltion viranomainen voi määrätä unionissa palveluja tarjoavan palveluntarjoajan esittämään tai säilyttämään sähköistä todistusaineistoa riippumatta siitä, missä kyseiset tiedot sijaitsevat. Tällä asetuksella ei rajoiteta kansallisten viranomaisten valtaa velvoittaa niiden alueelle sijoittautuneet tai siellä edustettuina olevat palveluntarjoajat noudattamaan samankaltaisia kansallisia toimenpiteitä.
2. Tällä asetuksella ei muuteta velvoitetta kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia ja oikeusperiaatteita, mukaan lukien rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevien henkilöiden oikeus puolustukseen, ja lainvalvonta- tai oikeusviranomaisille tältä osin kuuluvat velvoitteet säilyvät muuttumattomina.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'eurooppalaisella esittämismääräyksellä' jäsenvaltion antavan viranomaisen sitovaa päätöstä, jolla unionissa palveluja tarjoava ja toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut tai siellä edustettuna oleva palveluntarjoaja velvoitetaan esittämään sähköistä todistusaineistoa;
- 2) 'eurooppalaisella säilyttämismääräyksellä' jäsenvaltion antavan viranomaisen sitovaa päätöstä, jolla unionissa palveluja tarjoava ja toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut tai siellä edustettuna oleva palveluntarjoaja velvoitetaan säilyttämään sähköistä todistusaineistoa myöhemmin toimitettavaa esittämispyyntöä silmällä pitäen;

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

⁴³ EUVL C , , s. .

- 3) 'palveluntarjoajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa yhtä tai useampaa seuraaviin luokkiin kuuluvaa palvelua:
- a) sähköiset viestintäpalvelut, sellaisina kuin ne on määritelty [eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä annetun direktiivin] 2 artiklan 4 kohdassa;
 - b) tietoyhteiskunnan palvelut, sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535⁴⁴ 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, joissa tietojen tallentaminen on olennainen osa käyttäjälle tarjottavaa palvelua, mukaan lukien verkkoyhteisöt, verkossa toimivat markkinapaikat, jotka helpottavat käyttäjiensä välisiä transaktioita, sekä muut verkkosäätöpalvelut;
 - c) internetin verkkotunnus- ja IP-numerointipalvelut, kuten IP-osoitteiden tarjoajat, verkkotunnusrekisterit ja niiden pitäjät sekä niihin liittyvät yksityisyys- ja välityspalvelut;
- 4) 'unionissa palveluja tarjoavalla' sellaista,
- a) joka mahdollistaa sen, että oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö voi käyttää 3 kohdassa lueteltuja palveluja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa; sekä
 - b) jolla on olennainen yhteys a alakohdassa tarkoitettuun yhteen tai useampaan jäsenvaltioon;
- 5) 'sijoittautumisella' tai 'sijoittautumispaikalla' joko tosiasiallista taloudellista toimintaa määrittelemättömän ajanjakson ajan pysyvän infrastruktuurin kautta, josta palvelun tarjonta tapahtuu, tai pysyvää infrastruktuuria, josta tarjontaa hallinnoidaan;
- 6) 'sähköisellä todistusaineistolla' todistusaineistoa, joka on tallennettu sähköisessä muodossa palveluntarjoajan toimesta tai puolesta esittämisen tai säilyttämismääräyksen vahvistavan todistuksen vastaanottohetkellä ja joka muodostuu tallennetuista tilaaja-, verkkoyhteys-, transaktio- ja sisältötiedoista;
- 7) 'tilaajatiedoilla' tietoja, jotka liittyvät
- a) tilaajan tai asiakkaan henkilöön, kuten annettu nimi, syntymäaika, postiosoite tai maantieteellinen osoite, laskutus- ja maksutiedot, puhelinnumero tai sähköpostiosoite;
 - b) palvelun lajiin tai keston, mukaan lukien tekniset tiedot ja asiaan liittyvät tilaajan tai asiakkaan käyttämien tai hänelle tarjottujen teknisten järjestelyjen tai käyttöliittymien tunnistetiedot sekä tiedot, jotka liittyvät palvelun käyttöä koskevaan validointiin, lukuun ottamatta salasanoja tai muita salasanan sijasta käytettäviä todentamiskeinoja, jotka käyttäjä asettaa tai jotka luodaan hänen pyynnöstään;
- 8) 'verkkoyhteystiedoilla' palvelunkäyttöistunnon alkamista ja päättymistä koskevia tietoja, joita tarvitaan ainoastaan palvelun käyttäjän tunnistamiseen, kuten käyttöpäivää ja -aikaa tai sisään- ja uloskirjautumista koskevia tietoja, sekä internetyhteyden tarjoajan käyttäjälle antamaa IP-osoitetta, käyttöliittymän tunnistetietoja ja käyttäjätunnusta. Verkkoyhteystietoihin sisältyy sähköisen viestinnän metadata, sellaisena kuin se on määritelty [yksityiselämän

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2015/1535](#), annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1).

kunnioittamisesta ja henkilötietojen suojasta sähköisessä viestinnässä annetun asetuksen] 4 artiklan 3 kohdan c alakohdassa;

- 9) 'transaktiotiedoilla' palveluntarjoajan palvelun tarjoamiseen liittyviä tietoja, jotka antavat tausta- tai lisätietoja asianomaisesta palvelusta ja jotka palveluntarjoajan tietojärjestelmä on tuottanut tai käsitellyt, kuten viestin tai muuntotyypin vuorovaikutuksen lähdettä ja kohdetta, laitteen sijaintitietoja, päivämäärää, kellonaikaa, kestoja, kokoa, reittiä, muotoa, käytettyä protokollaa ja tietojen pakkaustapaa, paitsi jos kyseiset tiedot ovat verkkoyhteystietoja. Transaktiotietoihin sisältyy sähköisen viestinnän metadata, sellaisena kuin se on määritelty [yksityiselämän kunnioittamisesta ja henkilötietojen suojasta sähköisessä viestinnässä annetun asetuksen] 4 artiklan 3 kohdan c alakohdassa;
- 10) 'sisältötiedoilla' kaikkia digitaalisessa muodossa tallennettuja tietoja, kuten tekstiä, puhetta, videoita, kuvia ja ääntä, jotka eivät ole tilaaja-, verkkoyhteys- tai transaktiotietoja;
- 11) 'tietojärjestelmällä' tietojärjestelmää sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/40/EY⁴⁵ 2 artiklan a alakohdassa;
- 12) 'määräyksen antavalla valtiolla' jäsenvaltiota, jossa eurooppalainen esittämismääräys tai eurooppalainen säilyttämismääräys annetaan;
- 13) 'täytäntöönpanevalla valtiolla' jäsenvaltiota, jossa eurooppalaisen esittämismääräyksen tai eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vastaanottaja asuu tai johon se on sijoittautunut ja johon eurooppalainen esittämismääräys ja sen vahvistava todistus tai eurooppalainen säilyttämismääräys ja sen vahvistava todistus toimitetaan täytäntöönpanoa varten;
- 14) 'täytäntöönpanevalla viranomaisella' toimivaltaista viranomaista täytäntöönpanevassa valtiossa, jonne antava viranomainen toimittaa eurooppalaisen esittämismääräyksen ja sen vahvistavan todistuksen tai eurooppalaisen säilyttämismääräyksen ja sen vahvistavan todistuksen täytäntöönpanoa varten;
- 15) 'häätätapauksilla' tilanteita, joissa henkilöön henkeen tai ruumiilliseen koskemattomuuteen taikka elintärkeään infrastruktuuriin, sellaisena kuin se määritellään neuvoston direktiivin 2008/114/EY⁴⁶ 2 artiklan a alakohdassa, kohdistuu välitön uhka.

3 artikla *Soveltamisala*

1. Tätä asetusta sovelletaan palveluja unionissa tarjoaviin palveluntarjoajiin.
2. Eurooppalaisia esittämismääräyksiä ja eurooppalaisia säilyttämismääräyksiä voi antaa ainoastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä, sekä niiden esitutkinta- että oikeudenkäyntivaiheessa. Määräyksiä voidaan antaa myös sellaiseen rikokseen

⁴⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2013/40/EU](#), annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäätöksen 2005/222/YOS korvaamisesta (EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8).

⁴⁶ [Neuvoston direktiivi 2008/114/EY](#), annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista (EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75).

liittyvässä menettelyssä, josta oikeushenkilö voidaan asettaa vastuuseen tai sitä voidaan rangaista määräyksen antavassa valtiossa.

3. Tässä asetuksessa säädettyjä määräyksiä voidaan antaa ainoastaan sellaisten tietojen osalta, jotka koskevat unionissa tarjottavia 2 artiklan 3 kohdassa määriteltyjä palveluja.

2 luku: Eurooppalainen esittämismääräys, eurooppalainen säilyttämismääräys ja määräyksen vahvistava todistus

4 artikla

Antava viranomainen

1. Tilaaja- ja verkkoyhteystietoja koskevan eurooppalaisen esittämismääräyksen voi antaa
 - a) asiassa toimivaltainen tuomari, tuomioistuin, tutkintatuomari tai syyttäjä; tai
 - b) mikä tahansa muu määräyksen antavan valtion määrittelemä toimivaltainen viranomainen, joka kyseisessä tapauksessa toimii tutkintaviranomaisena rikosoikeudellisessa menettelyssä ja jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivalta antaa todisteiden hankkimista koskeva määräys. Tällaisen eurooppalaisen esittämismääräyksen hyväksyy määräyksen antavassa valtiossa tuomari, tuomioistuin, tutkintatuomari tai syyttäjä, kun on ensin tarkastettu, että se täyttää eurooppalaisen esittämismääräyksen antamiselle tässä asetuksessa säädetty edellytykset.
2. Transaktio- ja sisältötietoja koskevan eurooppalaisen esittämismääräyksen voi antaa ainoastaan
 - a) asiassa toimivaltainen tuomari, tuomioistuin tai tutkintatuomari; tai
 - b) mikä tahansa muu määräyksen antavan valtion määrittelemä toimivaltainen viranomainen, joka kyseisessä tapauksessa toimii tutkintaviranomaisena rikosoikeudellisessa menettelyssä ja jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivalta antaa todisteiden hankkimista koskeva määräys. Tällaisen eurooppalaisen esittämismääräyksen hyväksyy määräyksen antavassa valtiossa tuomari, tuomioistuin tai tutkintatuomari, kun on ensin tarkastettu, että se täyttää eurooppalaisen esittämismääräyksen antamiselle tässä asetuksessa säädetty edellytykset.
3. Eurooppalaisen säilyttämismääräyksen voi antaa
 - a) asiassa toimivaltainen tuomari, tuomioistuin, tutkintatuomari tai syyttäjä; tai
 - b) mikä tahansa muu määräyksen antavan valtion määrittelemä toimivaltainen viranomainen, joka kyseisessä tapauksessa toimii tutkintaviranomaisena rikosoikeudellisessa menettelyssä ja jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivalta antaa todisteiden hankkimista koskeva määräys. Tällaisen eurooppalaisen säilyttämismääräyksen hyväksyy määräyksen antavassa valtiossa tuomari, tuomioistuin, tutkintatuomari tai syyttäjä, kun on ensin tarkastettu, että se täyttää eurooppalaisen säilyttämismääräyksen antamiselle tässä asetuksessa säädetty edellytykset.

4. Jos määräyksen on hyväksynyt oikeusviranomainen 1 kohdan b alakohdan, 2 kohdan b alakohdan ja 3 kohdan b alakohdan nojalla, kyseistä viranomaista voidaan pitää myös antavana viranomaisena, kun on kyse eurooppalaisen esittämismääräyksen vahvistavan todistuksen ja eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vahvistavan todistuksen toimittamisesta.

5 artikla

Eurooppalaisen esittämismääräyksen antamisedellytykset

1. Antava viranomainen voi antaa eurooppalaisen esittämismääräyksen vain, jos tässä artiklassa vahvistetut edellytykset täyttyvät.
2. Eurooppalainen esittämismääräys on tarpeellinen ja oikeasuhteinen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa menettelyissä, ja sen voi antaa vain, jos määräyksen antavassa valtiossa on vastaavassa kotimaisessa tilanteessa käytettävissä samankaltainen toimenpide samaa rikosta varten.
3. Tilaaja- tai verkkoyhteystietoja koskevan eurooppalaisen esittämismääräyksen voi antaa kaikissa rikoksissa.
4. Transaktio- tai sisältötietoja koskevan eurooppalaisen esittämismääräyksen voi antaa vain
 - a) rikoksissa, joista määräyksen antavassa valtiossa langetettava enimmäisvankeusrangaistus on vähintään kolme vuotta, tai
 - b) seuraavissa rikoksissa, jos ne on tehty kokonaan tai osittain tietojärjestelmän avulla:
 - neuvoston puitepäättöksen 2001/413/YOS⁴⁷ 3, 4 ja 5 artiklassa määritellyt rikokset;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/93/EU⁴⁸ 3–7 artiklassa määritellyt rikokset;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/40/EU 3–8 artiklassa määritellyt rikokset;
 - c) rikoksissa, jotka määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/541⁴⁹ 3–12 ja 14 artiklassa.
5. Eurooppalaisessa esittämismääräyksessä on oltava seuraavat tiedot:
 - a) määräyksen antava ja tapauksen mukaan sen hyväksyvä viranomainen;
 - b) 7 artiklassa tarkoitettu eurooppalaisen esittämismääräyksen vastaanottaja;
 - c) henkilöt, joiden tietoja pyydetään, paitsi jos määräyksen ainoana tarkoituksena on tunnistaa henkilö;

⁴⁷ [Neuvoston puitepäättös 2001/413/JOS](#), tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta (EYVL L 149, 2.6.2001, s. 1).

⁴⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2011/92/EU](#), annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁴⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2017/541](#), annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäättöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

- d) pyydettyjen tietojen luokka (tilaaja-, verkkoyhteys-, transaktio- tai sisältötiedot);
 - e) esitettävien tietojen aikaväli, tapauksen mukaan;
 - f) asiassa sovellettavat määräyksen antavan valtion rikosoikeuden säännökset;
 - g) hätätapauksessa tai varhaisempaa luovuttamista koskevan pyynnön tapauksessa perustelut;
 - h) tapauksissa, joissa pyydetty tiedot on tallennettu tai niitä on käsitelty osana palveluntarjoajan yritykselle tai muulle yhteisölle kuin luonnollisille henkilöille tarjoamaa infrastruktuuria, vahvistus siitä, että määräys on laadittu 6 kohdan mukaisesti;
 - i) toimenpiteen tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevat perustelut.
6. Tapauksissa, joissa pyydetty tiedot on tallennettu tai niitä on käsitelty osana palveluntarjoajan yritykselle tai muulle yhteisölle kuin luonnollisille henkilöille tarjoamaa infrastruktuuria, eurooppalaisen esittämismääräyksen voi osoittaa ainoastaan palveluntarjoajalle, jos yritykselle tai yhteisölle osoitetut tutkintatoimenpiteet eivät tule kysymykseen varsinkaan siitä syystä, että ne saattavat vaarantaa tutkinnan.
7. Jos antavalla viranomaisella on syytä olettaa, että pyydetty transaktio- tai sisältötiedot on suojattu sen jäsenvaltion lain mukaan myönnettyillä erioikeuksilla ja vapauksilla, jossa palveluntarjoajalla on osoite, tai että tietojen luovuttaminen saattaa vaikuttaa kyseisen jäsenvaltion olennaisiin etuihin, kuten kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen, sen on ennen eurooppalaisen esittämismääräyksen antamista selvitetävä asiaa muun muassa kuulemalla asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia joko suoraan tai Eurojustin tai Euroopan oikeudellisen verkoston välityksellä. Jos eurooppalaisen esittämismääräyksen antavalle viranomaiselle selviää, että pyydetty verkkoyhteys-, transaktio- tai sisältötiedot on suojattu tällaisilla erioikeuksilla ja vapauksilla tai että niiden luovuttaminen vaikuttaisi toisen jäsenvaltion olennaisiin etuihin, se ei anna määräystä.

6 artikla

Eurooppalaisen säilyttämismääräyksen antamisedellytykset

1. Antava viranomainen voi antaa eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vain, jos tässä artiklassa vahvistetut edellytykset täyttyvät.
2. Määräyksen voi antaa, jos se on tarpeen ja oikeasuhteista sellaisten tietojen poistamisen, tuhoamisen tai muuttamisen estämiseksi, joiden esittämistä saatetaan pyytää myöhemmin keskinäisen oikeusavun puitteissa tai eurooppalaisella tutkintamääräyksellä tai eurooppalaisella esittämismääräyksellä. Eurooppalaisen säilyttämismääräyksen tietojen säilyttämiseksi voi antaa kaikissa rikoksissa.
3. Eurooppalaisessa säilyttämismääräyksessä on oltava seuraavat tiedot:
 - a) määräyksen antava ja tapauksen mukaan sen hyväksyvä viranomainen;
 - b) 7 artiklassa tarkoitettu eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vastaanottaja;
 - c) henkilöt, joiden tiedot on säilytettävä, paitsi jos määräyksen ainoana tarkoituksena on tunnistaa henkilö;

- d) säilytettävien tietojen luokka (tilaaja-, verkkoyhteys-, transaktio- tai sisältötiedot);
- e) säilytettävien tietojen aikaväli, tapauksen mukaan;
- f) asiassa sovellettavat määräyksen antavan valtion rikosoikeuden säännökset;
- g) toimenpiteen tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevat perustelut.

7 artikla

Eurooppalaisen esittämismääräyksen ja eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vastaanottaja

1. Eurooppalainen esittämismääräys ja eurooppalainen säilyttämismääräys osoitetaan suoraan palveluntarjoajan nimeämälle lailliselle edustajalle todistusaineiston hankkimiseksi rikosoikeudellisessa menettelyssä.
2. Jos laillista edustajaa ei ole nimetty, eurooppalaisen esittämismääräyksen ja eurooppalaisen säilyttämismääräyksen voi osoittaa mihin tahansa palveluntarjoajan sijoittautumispaikkaan unionissa.
3. Jos laillinen edustaja ei noudata eurooppalaisen esittämismääräyksen vahvistavaa todistusta 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa hätätapauksessa, todistus voidaan osoittaa mihin tahansa palveluntarjoajan sijoittautumispaikkaan unionissa.
4. Jos laillinen edustaja ei noudata 9 tai 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan ja antava viranomainen katsoo, että on olemassa vakava tietojen häviämiskriisi, eurooppalaisen esittämismääräyksen tai eurooppalaisen säilyttämismääräyksen voi osoittaa mihin tahansa palveluntarjoajan sijoittautumispaikkaan unionissa.

8 artikla

Eurooppalaisen esittämisen- ja säilyttämismääräyksen vahvistava todistus

1. Eurooppalainen esittämisen- tai säilyttämismääräys toimitetaan 7 artiklassa tarkoitetulle vastaanottajalle eurooppalaisen esittämismääräyksen vahvistavalla todistuksella, jäljempänä 'EPOC-todistus', tai eurooppalaisen säilyttämismääräyksen vahvistavalla todistuksella, jäljempänä 'EPOC-PR-todistus'.
Määräyksen antavan tai hyväksyvän viranomaisen on täytettävä liitteessä I esitetty EPOC-todistus tai liitteessä II esitetty EPOC-PR-todistus, allekirjoitettava se ja todistettava sen sisältö oikeaksi ja asianmukaiseksi.
2. EPOC- tai EPOC-PR-todistus on toimitettava suoraan millä tahansa tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste niin, että vastaanottaja voi todeta sen aitouden.
Jos palveluntarjoajat, jäsenvaltiot tai unionin elimet ovat ottaneet käyttöön alustoja tai muita suojattuja kanavia lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten esittämien tietopyyntöjen käsittelyä varten, myös antava viranomainen voi halutessaan toimittaa todistuksen kyseisiä kanavia käyttäen.
3. EPOC-todistus sisältää 5 artiklan 5 kohdan a–h alakohdassa luetellut tiedot, mukaan lukien riittävät tiedot antavasta viranomaisesta, jotta vastaanottaja voi ottaa tähän yhteyttä. Todistukseen ei sisällytetä perusteluja toimenpiteen tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta eikä lisätietoja tutkinnasta.

4. EPOC-PR todistus sisältää 6 artiklan 3 kohdan a–f alakohdassa luetellut tiedot, mukaan lukien riittävät tiedot antavasta viranomaisesta, jotta vastaanottaja voi ottaa tähän yhteyttä. Todistukseen ei sisällytetä perusteluja toimenpiteen tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta eikä lisätietoja tutkinnasta.
5. EPOC- tai EPOC-PR-todistus käännetään tarvittaessa jollekin vastaanottajan hyväksymälle unionin viralliselle kielelle. Jos mitään kieltä ei ole valittu, EPOC- tai EPOC-PR-todistus käännetään jollekin sen jäsenvaltion virallisista kielistä, jossa laillisella edustajalla on koti- tai sijoittautumispaikka.

9 artikla

EPOC-todistuksen toimeenpano

1. Vastaanottajan on EPOC-todistuksen vastaanotettuaan varmistettava, että pyydetty tiedot toimitetaan suoraan antavalle viranomaiselle tai lainvalvontaviranomaisille EPOC-todistuksessa ilmoitetun mukaisesti 10 päivän kuluessa EPOC-todistuksen vastaanottamisesta, paitsi jos antava viranomainen on ilmoittanut syyt niiden varhaisemmalla luovuttamiselle.
2. Häätapauksissa vastaanottajan on toimitettava pyydetty tiedot ilman aiheetonta viivytystä 6 tunnin kuluessa EPOC-todistuksen vastaanottamisesta.
3. Jos vastaanottaja ei pysty noudattamaan velvoitettaan siksi, että EPOC-todistus on puutteellinen, sisältää ilmeisiä virheitä tai ei sisällä riittävästi tietoja sen toimeenpanemiseksi, vastaanottajan on ilmoitettava asiasta EPOC-todistuksessa ilmoitetulle antavalle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä ja pyydettyä selvennystä liitteessä III esitettyä lomaketta käyttäen. Sen on ilmoitettava antavalle viranomaiselle, oliko tiedot mahdollista tunnistaa ja säilyttää 6 kohdassa esitetyn mukaisesti. Antavan viranomaisen on reagoitava nopeasti ja viimeistään 5 päivän kuluttua. Edellä 1 ja 2 kohdassa asetettuja määräaikoja ei sovelleta niin kauan kuin selvennystä ei ole saatu.
4. Jos vastaanottaja ei voi noudattaa velvoitettaan ylivoimaisen esteen tai tosiasiallisen mahdottomuuden takia, joka ei johdu vastaanottajasta itsestään tai palveluntarjoajasta, jos ne eivät ole yksi ja sama, siksi, että henkilö, jonka tietoja pyydetään, ei ole niiden asiakas, tai siksi, että tiedot on tuhottu ennen EPOC-todistuksen vastaanottamista, vastaanottajan on ilmoitettava syyt ilman aiheetonta viivytystä EPOC-todistuksessa ilmoitetulle antavalle viranomaiselle liitteessä III esitettyä lomaketta käyttäen. Jos asiaankuuluvat edellytykset täytyvät, antavan viranomaisen on peruutettava EPOC-todistus.
5. Kaikissa tapauksissa, joissa vastaanottaja ei muista syistä toimita pyydettyjä tietoja, ei toimita niitä täydellisinä tai ei toimita niitä määräajassa, sen on ilmoitettava syyt antavalle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 1 ja 2 kohdassa asetettuihin määräaikoihin mennessä liitteessä III esitettyä lomaketta käyttäen. Antavan viranomaisen on tarkasteltava määräystä uudelleen palveluntarjoajan toimittamien tietojen valossa ja tarvittaessa asetettava palveluntarjoajalle uusi määräaika tietojen esittämiselle.

Jos vastaanottaja katsoo, ettei EPOC-todistusta voi panna toimeen, koska pelkästään siihen sisältyvien tietojen perusteella on ilmeistä, että se on selvästi Euroopan unionin perusoikeuskirjan vastainen tai selvästi perusteeton, vastaanottajan on lähetettävä liitteen III lomake myös vastaanottajan jäsenvaltion toimivaltaiselle täytäntöönpanevalle viranomaiselle. Tällaisissa tapauksissa toimivaltainen

täytäntöönpaneva viranomainen voi pyytää eurooppalaista esittämismääräystä koskevia selvennyksiä antavalta viranomaiselta joko suoraan tai Eurojustin tai Euroopan oikeudellisen verkoston välityksellä.

6. Vastaanottajan on säilytettävä pyydetty tiedot, jos se ei esitä niitä välittömästi, paitsi jos se ei tunnista pyydettyjä tietoja EPOC-todistuksen sisältämien tietojen perusteella, jolloin sen on pyydettävä selvennyksiä 3 kohdassa esitetyn mukaisesti. Tiedot on säilytettävä kunnes ne esitetään, joko täsmennetyn eurooppalaisen esittämismääräyksen ja sen vahvistavan todistuksen nojalla tai muita kanavia käyttäen, esimerkiksi keskinäisen oikeusavun puitteissa. Jos tietojen esittäminen ja säilyttäminen ei ole enää tarpeen, antavan viranomaisen ja soveltuvin osin 14 artiklan 8 kohdan nojalla täytäntöönpanevan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle asiasta ilman aiheetonta viivytystä.

10 artikla

EPOC-PR-todistuksen toimeenpano

1. Vastaanottajan on EPOC-PR-todistuksen vastaanotettuaan säilytettävä pyydetty tiedot ilman aiheetonta viivytystä. Säilyttämisvelvoite raukeaa 60 päivän kuluttua, paitsi jos antava viranomainen vahvistaa, että sittemmin on laadittu esittämispyyntö.
2. Jos antava viranomainen vahvistaa 1 kohdassa esitetystä määräajassa, että esittämispyyntö on sittemmin laadittu, vastaanottajan on säilytettävä tiedot niin kauan kuin se on tarpeen pyyntöjen esittämiseksi sen jälkeen, kun esittämispyyntö on toimitettu.
3. Jos tietojen säilyttäminen ei ole enää tarpeen, antavan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle asiasta ilman aiheetonta viivytystä.
4. Jos vastaanottaja ei pysty noudattamaan velvoitettaan siksi, että EPOC-PR-todistus on puutteellinen, sisältää ilmeisiä virheitä tai ei sisällä riittävästi tietoja sen toimeenpanemiseksi, vastaanottajan on ilmoitettava asiasta EPOC-PR-todistuksessa ilmoitetulle antavalle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä ja pyydetty selvennystä liitteessä III esitettyä lomaketta käyttäen. Antavan viranomaisen on reagoitava nopeasti ja viimeistään 5 päivän kuluttua. Vastaanottajan on varmistettava, että se voi puolestaan vastaanottaa tarvittut selvennykset täyttääkseen 1 kohdassa sille asetetun velvoitteen.
5. Jos vastaanottaja ei voi noudattaa velvoitettaan ylivoimaisen esteen tai tosiasiallisen mahdottomuuden takia, joka ei johdu vastaanottajasta itsestään tai palveluntarjoajasta, jos ne eivät ole yksi ja sama, siksi, että henkilö, jonka tietoja pyydetään, ei ole niiden asiakas, tai siksi, että tiedot on tuhottu ennen määräyksen vastaanottamista, vastaanottajan on ilmoitettava syyt ilman aiheetonta viivytystä EPOC-PR-todistuksessa ilmoitetulle antavalle viranomaiselle liitteessä III esitettyä lomaketta käyttäen. Jos asiaankuuluvat edellytykset täyttyvät, antavan viranomaisen on peruutettava EPOC-PR-todistus.
6. Kaikissa tapauksissa, joissa vastaanottaja ei muista liitteen III lomakkeessa luetelluista syistä säilytää pyydettyjä tietoja, sen on ilmoitettava kyseiset syyt antavalle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä liitteessä III esitettyä lomaketta käyttäen. Antavan viranomaisen on tarkasteltava määräystä uudelleen palveluntarjoajan toimittamien perustelujen valossa.

11 artikla
Luottamuksellisuus ja käyttäjätiedot

1. Vastaanottajien ja palveluntarjoajien, jos ne eivät ole yksi ja sama, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet EPOC- tai EPOC-PR-todistuksen sekä esitettyjen tai säilytettyjen tietojen luottamuksellisuuden varmistamiseksi, ja niiden on antavan viranomaisen pyynnöstä pidättäydyttävä ilmoittamasta henkilölle, jonka tietoja pyydetään, jotta ne eivät vaikeuttaisi asianomaista rikosoikeudellista menettelyä.
2. Jos antava viranomainen on pyytänyt vastaanottajaa pidättäytymään ilmoittamasta henkilölle, jonka tietoja pyydetään, sen on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä tietojen esittämisestä henkilölle, jonka tietoja EPOC-todistuksella pyydetään. Tietoa voidaan lykätä niin pitkään kuin tarpeellista ja oikeasuhteista, jotta vältytään vaikeuttamasta asianomaista rikosoikeudellista menettelyä.
3. Antavan viranomaisen on henkilölle ilmoittaessaan kerrottava kaikista 17 artiklassa tarkoitetuista käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista.

12 artikla
Kustannusten korvaaminen

Palveluntarjoaja voi vaatia määräyksen antavalta valtiolta korvausta sille aiheutuneista kustannuksista, jos se on määräyksen antavan valtion kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista kotimaisten määräysten osalta samankaltaisissa tilanteissa, kyseisten kansallisten säännösten mukaisesti.

3 luku: Seuraamukset ja täytäntöönpano

13 artikla
Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on vahvistettava tämän asetuksen 9, 10 ja 11 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkomiseen sovellettavia taloudellisia seuraamuksia koskevat säännöt ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sääntöjä noudatetaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta rikosoikeudellisten seuraamusten määräämisestä annettujen kansallisten lakien soveltamista. Taloudellisten seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kyseiset säännöt ja toimenpiteet sekä myöhemmin tehtävät niihin vaikuttavat muutokset komissiolle viipymättä.

14 artikla
Täytäntöönpanomenettely

1. Jos vastaanottaja ei noudata EPOC-todistusta määräajassa tai EPOC-PR-todistusta ilmoittamatta antavan viranomaisen hyväksymiä syitä, antava viranomainen voi siirtää täytäntöönpanevan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle eurooppalaisen esittämismääräyksen yhdessä EPOC-todistuksen kanssa tai eurooppalaisen säilyttämismääräyksen yhdessä EPOC-PR-todistuksen kanssa, vastaanottajan täyttämän liitteessä III esitetyn lomakkeen sekä mahdollisia muita asiaankuuluvia asiakirjoja todistuksen panemiseksi täytäntöön millä tahansa tavalla, josta voidaan

esittää kirjallinen todiste niin, että täytäntöönpaneva viranomainen voi todeta sen aitouden. Tätä varten antavan viranomaisen on käännettävä määräys, lomake ja mahdolliset muut mukana seuraavat asiakirjat jollekin kyseisen jäsenvaltion virallisista kielistä ja ilmoitettava vastaanottajalle siirrosta.

2. Täytäntöönpanevan viranomaisen on 1 kohdan mukaisesti toimitettua eurooppalaista esittämismääräystä tai eurooppalaista säilyttämismääräystä vastaanottaessaan tunnustettava se ilman eri muodollisuuksia ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen panemiseksi täytäntöön, paitsi jos täytäntöönpaneva viranomainen katsoo, että jokin 4 tai 5 kohdassa vahvistetuista perusteista pätee, tai jos asianomaiset tiedot on suojattu sen kansalliseen lainsäädäntöön perustuvalla erioikeudella tai vapaudella tai jos tietojen luovuttaminen voi vaikuttaa sen olennaisiin etuihin, kuten kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen. Täytäntöönpanevan viranomaisen on tehtävä päätös määräyksen tunnustamisesta ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 5 työpäivän kuluttua sen vastaanottamisesta.
3. Jos täytäntöönpaneva viranomainen tunnustaa määräyksen, sen on muodollisesti vaadittava vastaanottajaa noudattamaan asiaankuuluvaa velvoitetta, ilmoitettava tälle mahdollisuudesta vastustaa täytäntöönpanoa 4 tai 5 kohdassa lueteltujen perusteiden nojalla ja noudattamatta jättämiseen sovellettavista seuraamuksista sekä asetettava määräaika noudattamiselle tai vastustamiselle.
4. Vastaanottaja voi vastustaa eurooppalaisen esittämismääräyksen täytäntöönpanoa ainoastaan seuraavin perustein:
 - a) eurooppalaista esittämismääräystä ei ole antanut tai hyväksynyt 4 artiklassa tarkoitettu antava viranomainen;
 - b) eurooppalaista esittämismääräystä ei ole annettu 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettusta rikoksesta;
 - c) EPOC-todistuksen vastaanottaja ei ole voinut noudattaa sitä tosiasiallisen mahdottomuuden tai ylivoimaisen esteen takia tai koska se sisältää ilmeisiä virheitä;
 - d) eurooppalainen esittämismääräys ei koske palveluntarjoajan toimesta tai puolesta tallennettuja tietoja EPOC-todistuksen vastaanottohetkellä;
 - e) asianomainen palvelu ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan;
 - f) pelkästään EPOC-todistukseen sisältyvien tietojen perusteella on ilmeistä, että todistus on selvästi perusoikeuskirjan vastainen tai selvästi perusteeton.
5. Vastaanottaja voi vastustaa eurooppalaisen säilyttämismääräyksen täytäntöönpanoa ainoastaan seuraavin perustein:
 - a) eurooppalaista säilyttämismääräystä ei ole antanut tai hyväksynyt 4 artiklassa tarkoitettu antava viranomainen;
 - b) palveluntarjoaja ei ole voinut noudattaa EPOC-PR-todistusta tosiasiallisen mahdottomuuden tai ylivoimaisen esteen takia tai koska se sisältää ilmeisiä virheitä;
 - c) eurooppalainen säilyttämismääräys ei koske palveluntarjoajan toimesta tai puolesta tallennettuja tietoja EPOC-PR-todistuksen vastaanottohetkellä;
 - d) asianomainen palvelu ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan;

- e) pelkästään EPOC-PR-todistukseen sisältyvien tietojen perusteella on ilmeistä, että todistus on selvästi perusoikeuskirjan vastainen tai selvästi perusteeton.
6. Jos vastaanottaja vastustaa täytäntöönpanoa, täytäntöönpanevan viranomaisen on päätettävä, pannaanko määräys täytäntöön vastaanottajan toimittamien tietojen perusteella ja tarvittaessa antavalta viranomaiselta 7 kohdan mukaisesti saatujen lisätietojen perusteella.
 7. Ennen kuin täytäntöönpaneva viranomainen päättää olla tunnustamatta määräystä tai panematta sitä täytäntöön 2 ja 6 kohdan mukaisesti, sen on kuultava antavaa viranomaista millä tahansa tarkoituksenmukaisella tavalla. Sen on tarvittaessa pyydettävä lisätietoja antavalta viranomaiselta. Antavan viranomaisen on vastattava tällaiseen pyyntöön 5 työpäivän kuluessa.
 8. Kaikki päätökset on ilmoitettava välittömästi antavalle viranomaiselle ja vastaanottajalle millä tahansa tavalla, josta voidaan esittää kirjallinen todiste.
 9. Jos täytäntöönpaneva viranomainen saa tiedot vastaanottajalta, sen on toimitettava ne antavalle viranomaiselle 2 työpäivän kuluessa, paitsi jos asianomaiset tiedot on suojattu sen kansalliseen lainsäädäntöön perustuvalla erioikeudella tai vapaudella tai jos ne vaikuttavat sen olennaisiin etuihin, kuten kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen. Tällaisessa tapauksessa sen on ilmoitettava antavalle viranomaiselle syyt sille, miksi tietoja ei toimiteta.
 10. Jos vastaanottaja ei noudata sellaisen tunnustetun määräyksen mukaisia velvoitteitaan, jonka täytäntöönpanokelpoisuuden täytäntöönpaneva viranomainen on vahvistanut, kyseisen viranomaisen on määrättävä kansallisen lainsäädäntönsä mukainen taloudellinen seuraamus. Sakon määräävää päätöstä vastaan on oltava käytössä tehokas oikeussuojakeino.

4 luku: Oikeussuojakeinot

15 artikla

Uudelleentarkastelumenettely ristiriitaisten velvoitteiden tapauksessa perusoikeuksien tai kolmannen maan olennaisten etujen perusteella

1. Jos vastaanottaja katsoo, että eurooppalaisen esittämismääräyksen noudattaminen olisi ristiriidassa asiassa sovellettavien kolmannen maan lakien kanssa, joilla kielletään asianomaisten tietojen luovuttaminen sillä perusteella, että se on tarpeen joko asianomaisten henkilöiden perusoikeuksien taikka kyseisen kolmannen maan kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyvien olennaisten etujen suojelemiseksi, sen on 9 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen ilmoitettava antavalle viranomaiselle, miksi se ei pane eurooppalaista esittämismääräystä toimeen.
2. Perustellussa vastalauseessa on oltava kaikki asiaankuuluvat tiedot kyseisestä kolmannen maan lainsäädännöstä, sen sovellettavuudesta asiaan ja ristiriitaisen velvoitteen luonteesta. Vastalause ei voi perustua siihen tosiasiaan, että kyseisen kolmannen maan asiassa sovellettavassa laissa ei ole samankaltaisia säännöksiä esittämismääräyksen antamista koskevista edellytyksistä, muodollisuuksista ja menettelyistä, eikä ainoastaan siihen seikkaan, että kyseiset tiedot on tallennettu kolmannessa maassa.

3. Antavan viranomaisen on tarkasteltava eurooppalaista esittämismääräystä uudelleen perustellun vastalauseen perusteella. Jos antava viranomainen aikoo vahvistaa eurooppalaisen esittämismääräyksen, sen on pyydettävä jäsenvaltionsa toimivaltaista tuomioistuinta tarkastelemaan sitä uudelleen. Määräyksen toimeenpanoa lykätään uudelleentarkastelumenettelyn keston ajaksi.
- Toimivaltaisen tuomioistuimen on ensin arvioitava ristiriidan olemassaoloa selvittämällä,
- a) sovelletaanko kyseistä kolmannen maan lakia asian erityisolosuhteiden perusteella, ja jos sovelletaan,
 - b) kieltäkö kyseinen kolmannen maan laki asianomaisten tietojen luovuttamisen, kun sitä sovelletaan asian erityisolosuhteisiin.
4. Tätä arvioidessaan tuomioistuimen olisi otettava huomioon, pyritäänkö kyseisellä kolmannen maan lailla selvästi suojelemaan muita etuja vai onko sen tavoitteena suojata laitonta toimintaa lainvalvontaviranomaisten pyynnöiltä rikostutkinnan yhteydessä sen sijaan, että sillä pyritäisiin suojelemaan perusoikeuksia tai kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen liittyviä kolmannen maan olennaisia etuja.
5. Jos toimivaltainen tuomioistuin katsoo, ettei 1 ja 4 kohdassa tarkoitettua ristiriitaa ole, sen on vahvistettava määräys. Jos toimivaltainen tuomioistuin toteaa, että 1 ja 4 kohdassa tarkoitettu ristiriita on olemassa, sen on toimitettava kaikki asiaa koskevat tosiseikat ja oikeudelliset tiedot, myös laatimansa arvion, oman kansallisen keskusviranomaisensa välityksellä asianomaisen kolmannen maan keskusviranomaisille, joiden on vastattava 15 päivän kuluessa. Kyseisen kolmannen maan keskusviranomaisen perustellusta pyynnöstä määräaika voidaan jatkaa 30 päivällä.
6. Jos kolmannen maan keskusviranomainen ilmoittaa määräraajassa toimivaltaiselle tuomioistuimelle vastustavansa eurooppalaisen esittämismääräyksen toimeenpanoa, toimivaltaisen tuomioistuimen on kumottava määräys ja ilmoitettava asiasta antavalle viranomaiselle ja vastaanottajalle. Jos vastalauseetta ei esitetä (pidennetyssä) määräajassa, toimivaltaisen tuomioistuimen on lähetettävä kolmannen maan keskusviranomaiselle asiasta muistutus, annettava sille 5 ylimääräistä päivää vastaamiseen ja kerrottava vastaamatta jättämisen seurauksista. Jos vastalauseetta ei esitetä annetussa lisääjassa, toimivaltaisen tuomioistuimen on vahvistettava määräys.
7. Jos toimivaltainen tuomioistuin päättää, että määräys on vahvistettava, sen on ilmoitettava asiasta antavalle viranomaiselle ja vastaanottajalle, jonka on pantava määräys toimeen.

16 artikla

Uudelleentarkastelumenettely ristiriitaisten velvoitteiden tapauksessa muilla perusteilla

1. Jos vastaanottaja katsoo, että eurooppalaisen esittämismääräyksen noudattaminen olisi ristiriidassa asiassa sovellettavien kolmannen maan lakien kanssa, joilla kielletään asianomaisten tietojen luovuttaminen muilla kuin 15 artiklassa tarkoitetuilla perusteilla, sen on 9 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen ilmoitettava antavalle viranomaiselle, miksi se ei pane eurooppalaista esittämismääräystä toimeen.

2. Perustellussa vastalauseessa on oltava kaikki asiaankuuluvat tiedot kyseisestä kolmannen maan laista, sen sovellettavuudesta asiaan ja ristiriitaisen velvoitteen luonteesta. Vastalause ei voi perustua siihen tosiasiaan, että kyseisen kolmannen maan asiassa sovellettavassa laissa ei ole samankaltaisia säännöksiä esittämismääräyksen antamista koskevista edellytyksistä, muodollisuuksista ja menettelyistä, eikä ainoastaan siihen seikkaan, että kyseiset tiedot on tallennettu kolmannessa maassa.
3. Antavan viranomaisen on tarkasteltava eurooppalaista esittämismääräystä uudelleen perustellun vastalauseen perusteella. Jos antava viranomainen aikoo vahvistaa eurooppalaisen esittämismääräyksen, sen on pyydettävä jäsenvaltionsa toimivaltaista tuomioistuinta tarkastelemaan sitä uudelleen. Määräyksen toimeenpanoa lykätään uudelleentarkastelumenettelyn keston ajaksi.
4. Toimivaltaisen tuomioistuimen on ensin arvioitava ristiriidan olemassaoloa selvittämällä,
 - a) sovelletaanko kyseistä kolmannen maan lakia asian erityisolosuhteiden perusteella, ja jos sovelletaan,
 - b) kieltäkö kyseinen kolmannen maan laki asianomaisten tietojen luovuttamisen, kun sitä sovelletaan asian erityisolosuhteisiin.
5. Jos toimivaltainen tuomioistuin katsoo, ettei 1 ja 4 kohdassa tarkoitettua ristiriitaa ole, sen on vahvistettava määräys. Jos toimivaltainen tuomioistuin toteaa, että kolmannen maan lailla, silloin kun sitä sovelletaan tarkasteltavana olevan asian erityisolosuhteisiin, kielletään asianomaisten tietojen luovuttaminen, toimivaltaisen tuomioistuimen on erityisesti seuraavien tekijöiden perusteella päätettävä, vahvistaako vai peruuttaako se määräyksen:
 - a) etu, jota kolmannen maan kyseisellä lailla suojataan, mukaan lukien tietojen luovuttamisen estämiseen liittyvä kolmannen maan etu;
 - b) rikosasian, jossa määräys on annettu, yhteys kumpaan tahansa lainkäyttöalueeseen, mistä on osoituksena muun muassa henkilön, jonka tietoja pyydetään, ja/tai uhri(e)n sijainti, kansalaisuus ja asuinpaikka, rikoksentekopaikka;
 - c) palveluntarjoajan ja kyseisen kolmannen maan välinen yhteys; tässä yhteydessä tietojen tallennuspaikka ei yksinään riitä osoitukseksi olennaisesta yhteydestä;
 - d) asianomaisen todistusaineiston saamiseen liittyvät tutkivan valtion edut sen perusteella, miten vakavasta rikoksesta on kyse ja miten tärkeää on saada todistusaineisto nopeasti;
 - e) eurooppalaisen esittämismääräyksen noudattamisesta vastaanottajalle tai palveluntarjoajalle mahdollisesti aiheutuvat seuraukset, mukaan lukien mahdolliset seuraamukset.
6. Jos toimivaltainen tuomioistuin päättää kumota määräyksen, sen on ilmoitettava asiasta antavalle viranomaiselle ja vastaanottajalle. Jos toimivaltainen tuomioistuin päättää, että määräys on vahvistettava, sen on ilmoitettava asiasta antavalle viranomaiselle ja vastaanottajalle, jonka on pantava määräys toimeen.

17 artikla
Tehokkaat oikeussuojakeinot

1. Rikoksesta epäillyillä ja syytetyillä henkilöillä, joiden tiedot on saatu eurooppalaisen esittämismääräyksen avulla, on oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin eurooppalaista esittämismääräystä vastaan siinä rikosoikeudellisessa menettelyssä, jonka puitteissa määräys on annettu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivissä (EU) 2016/680 ja asetuksessa (EU) 2016/679 säädettyjen oikeussuojakeinojen käyttöä.
2. Jos henkilö, jonka tiedot on hankittu, ei ole epäilty tai syytetty siinä rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa määräys on annettu, hänellä on oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin eurooppalaista esittämismääräystä vastaan määräyksen antavassa valtiossa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivissä (EU) 2016/680 ja asetuksessa (EU) 2016/679 säädettyjen oikeussuojakeinojen käyttöä.
3. Tällaista oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin on käytettävä määräyksen antavan valtion tuomioistuimessa ja sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja siihen kuuluu mahdollisuus riitauttaa toimenpiteen laillisuus, mukaan lukien sen tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus.
4. Antavan viranomaisen on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kansallisen lainsäädännön mukaisista oikeussuojakeinojen käyttömahdollisuuksista annetaan tietoa ja että kyseisiä oikeussuojakeinoja voi käyttää tehokkaasti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 11 artiklan soveltamista.
5. Tässä yhteydessä sovelletaan samoja määraaikoja tai muita ehtoja kuin oikeussuojakeinojen käyttöön samankaltaisissa kotimaisissa asioissa, ja niitä sovelletaan tavalla, jolla asianomaisille henkilöille taataan kyseisten oikeussuojakeinojen tehokas käyttö.
6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeutta puolustukseen ja menettelyn oikeudenmukaisuutta kunnioitetaan arvioitaessa eurooppalaisella esittämismääräyksellä hankittua todistusaineistoa määräyksen antavan valtion rikosoikeudellisessa menettelyssä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisia menettelysääntöjä.

18 artikla
Täytäntöönpanevan valtion lainsäädäntöön perustuvien vapauksien ja erioikeuksien takaaminen

Jos eurooppalaisella esittämismääräyksellä hankitut transaktio- tai sisältötiedot on suojattu vastaanottajan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti myönnettyillä erioikeuksilla ja vapauksilla tai jos tiedot vaikuttavat asianomaisen jäsenvaltion olennaisiin etuihin, kuten kansalliseen turvallisuuteen tai puolustukseen, määräyksen antavan valtion tuomioistuimen on todistusaineiston merkityksellisyyttä ja hyväksyttävyyttä arvioidessaan varmistettava, että nämä perusteet otetaan huomioon rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa määräys on annettu, ikään kuin niistä olisi säädetty sen omassa kansallisessa lainsäädännössä. Tuomioistuin voi kuulla kyseisen jäsenvaltion viranomaisia, Euroopan rikosoikeudellista verkostoa tai Eurojustia.

5 luku: Loppusäännökset

19 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Komissio laatii *[tämän asetuksen soveltamispäivään]* mennessä yksityiskohtaisen ohjelman tämän asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten seuraamiseksi. Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tiedot ja muu tarvittava todistusaineisto kerätään, ja se, kuinka usein se tapahtuu. Siinä täsmennetään, mitä toimia komissio ja jäsenvaltiot toteutettavat tietojen ja muun todistusaineiston keräämiseksi ja analysoimiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on joka tapauksessa kerättävä asianomaisilta viranomaisilta kattavia tilastotietoja ja ylläpidettävä kyseisiä tilastoja. Edellistä kalenterivuotta koskevat tiedot on lähetettävä komissiolle vuosittain viimeistään 31 päivänä maaliskuuta, ja niihin on sisällyttävä seuraavat:
 - a) annettujen EPOC- ja EPOC-PR-todistusten määrä pyydettyjen tietojen luokan, vastaanottajina olevien palveluntarjoajien ja tilanteen (häätätilanne vai ei) mukaan eriteltyinä;
 - b) noudatettujen ja noudattamatta jätettyjen EPOC- ja EPOC-PR-todistusten määrä pyydettyjen tietojen luokan, vastaanottajina olevien palveluntarjoajien ja tilanteen (häätätilanne vai ei) mukaan eriteltyinä;
 - c) noudatettujen EPOC-todistusten osalta pyydettyjen tietojen saamiseen keskimäärin mennyt aika siitä, kun EPOC-todistus annetaan, siihen, kun tiedot saadaan, pyydettyjen tietojen luokan, vastaanottajina olevien palveluntarjoajien ja tilanteen (häätätilanne vai ei) mukaan eriteltyinä;
 - d) täytäntöönpanoa varten täytäntöönpanevaan valtioon toimitettujen ja vastaanotettujen eurooppalaisten esittämismääräysten määrä pyydettyjen tietojen luokan, vastaanottajina olevien palveluntarjoajien ja tilanteen (häätätilanne vai ei) mukaan eriteltyinä ja siitä määrästä noudatettujen määräysten määrä;
 - e) eurooppalaisten esittämismääräysten vastustamiseksi käytettyjen oikeussuojakeinojen määrä määräyksen antavassa valtiossa ja täytäntöönpanevassa valtiossa pyydettyjen tietojen luokan mukaan eriteltyinä.

20 artikla

Todistusten ja lomakkeiden muuttaminen

Komissio antaa 21 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä liitteiden I, II ja III muuttamiseksi, jotta voidaan vastata tehokkaasti mahdolliseen tarpeeseen parantaa EPOC- ja EPOC-PR-lomakkeiden sekä sen lomakkeen sisältöä, jota käytetään tietojen antamiseen siitä, ettei EPOC- tai EPOC-PR-todistusta ole mahdollista panna toimeen.

21 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artikkelissa säädetyt edellytykset.

2. Edellä 20 artiklassa tarkoitettu säädösvalta siirretään määräämättömäksi ajaksi *[tämän asetuksen soveltamispäivästä]* alkaen.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 20 artiklassa tarkoitetun säädösvaltan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvaltan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁵⁰ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 20 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

22 artikla *Ilmoitukset*

1. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle *[tämän asetuksen soveltamispäivään mennessä]* seuraavat:
 - a) viranomaiset, joilla on jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti 4 artiklassa tarkoitettu toimivalta antaa ja/tai hyväksyä eurooppalaisia esittämismääräyksiä ja eurooppalaisia säilyttämismääräyksiä;
 - b) täytäntöönpaneva viranomainen tai viranomaiset, joilla on toimivalta panna eurooppalainen esittämismääräys tai eurooppalainen säilyttämismääräys täytäntöön toisen jäsenvaltion puolesta;
 - c) tuomioistuimet, joilla on toimivalta käsitellä vastaanottajien perusteltuja vastalauseita 15 ja 16 artiklan mukaisesti.
2. Komissio saattaa tämän artiklan nojalla saadut tiedot julkisesti saataville joko erityisellä verkkosivustolla tai Euroopan neuvoston päätöksen 2008/976/YOS⁵¹ 9 artiklassa tarkoitetulla Euroopan oikeudellisen verkoston verkkosivustolla.

⁵⁰ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 13.

⁵¹ Neuvoston päätös 2008/976/YOS, tehty 16 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan oikeudellisesta verkostosta (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 130).

23 artikla

Suhde eurooppalaisiin tutkintamääräyksiin

Jäsenvaltioiden viranomaiset voivat edelleen antaa eurooppalaisia tutkintamääräyksiä direktiivin 2014/41/EU mukaisesti sellaisen todistusaineiston keräämiseen, joka kuuluu myös tämän asetuksen soveltamisalaan.

24 artikla

Arviointi

Komissio arvioi tätä asetusta viimeistään *[viiden vuoden kuluttua sen soveltamispäivästä]* ja esittää asetuksen toiminnasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, johon sisältyy arvio asetuksen soveltamisalan laajentamistarpeesta. Kertomukseen liitetään tarvittaessa säädösehdotuksia. Arviointi toteutetaan paremmasta sääntelystä annettujen komission suuntaviivojen mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava kertomuksen laatimiseen tarvittavat tiedot komissiolle.

25 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan *[kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta]*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja